

C. W. Leadbeater

Hogyan jutott el hozzám a teozófia?

The Theosophical Publishing House
Adyar, Chennai 600 020, India
Első kiadás: 1930

Fordította: Szabari János, 2016
MAGYAR TEOZÓFIAI TÁRSULAT

Tartalom

I.	fejezet Az ókori Görögországban	2
II.	fejezet „Az okkult világ”	6
III.	fejezet Gyakorlati munka	10
IV.	fejezet Madame Blavatsky	13
V.	fejezet A megválaszolt levél	16
VI.	fejezet Egy hirtelen változás	19
VII.	fejezet Utazásunk Indiába	25
VIII.	fejezet Végül Adyar	31
IX.	fejezet Nyugtalanság Adyarban	38

I. fejezet Az ókori Görögországban

Az első kapcsolatba kerülésem valami olyasmivel, amit határozottan teozófiának lehetne nevezni, i. e. 504-ben történt, amikor az a csodálatos megtiszteltetés és boldogság ért, hogy meglátogattam a nagy filozófust, Pythagoras-t. Az athéni eupatridák egyik családjában születtem, egy meglehetősen jó körülmények között élő és a fejlődéshez kedvező feltételeket biztosító családban. Ez a látogatás volt a legfontosabb esemény ifjú koromban, és a következő módon történt. Egyik rokonom felajánlotta, hogy elvisz egyik egy-két évvel fiatalabb fivérémmel egy hajós utazásra, aminek ő a résztulajdonosa volt. Ez egy kereskedelmi utazás volt a görög szigetek között és az ázsiai partokra, azoknak az időknek a ráérős módján közel egy évig tartott, amelynek során sok helyet kerestünk fel, és nem csak sok szépséges természeti látványban volt részünk, hanem láttunk sok csodálatos templomot is finom szobrokkal ékesítve.

Több sziget között meglátogattuk Szamoszt, és ott történt, hogy találkoztunk a nagy Pythagoras-szal, aki akkor hajlott korú ember volt, már nagyon közel élete végéhez. Egyes történészek úgy gondolják, hogy ez a bölcs akkor halt meg, amikor az iskoláját Krotona-ban lerombolta a nép előítélete, mások, felismerve, hogy túlélte azt a katasztrófát, azt hiszik, hogy sokkal később halt meg Metapontim-ban. Egyik elképzelés sem tűnik helyesnek. Amikor nagyon öreg volt, ott hagyta a Magna Græcián levő iskoláit, és visszatért szülőhazájába Szamoszra, hogy életét ott fejezze be, ahol elkezdte. Így történt, hogy abban a nagy megtiszteltetésben volt részünk, hogy láthattuk utazásunk során.

Legfőbb tanítványa abban az időben Kleineas volt (aki most Djwal Kul Mester), Kleineas pedig különösen kedves volt hozzánk, és türelmesen válaszolt minden türelmetlen kérdésünkre, elmagyarázva a pythagoraszi filozófia rendszerét. Azonnal rendkívül erősen vonzódtunk a nekünk bemutatott tanításhoz, és nagyon szerettünk volna csatlakozni az iskolához. Kleineas azt mondta, hogy egy ágát akkoriban nyitotta meg Athénban. Eközben sok útmutatást kaptunk tőle erkölcsi kérdésekben, a reinkarnáció tanításában és a számok misztériumában. A hajónk túlságosan gyorsan lett kész a tengerre szállásra (szerencsére egy felújításra volt szüksége), és sajnálkozva kellett elhagynunk Pythagoras-t és Kleineas-t. Óriási és áhítattal eltöltött örömeinkre, amikor elmentünk elköszönni tőle, az idős filozófus megáldott bennünket, és feltűnő nyomatékkal azt mondta: „újra fogunk találkozni”. Egy vagy két év múltán hallottuk, hogy meghalt, így gyakran eltűnődtünk rajta, hogy vajon mire gondolhatott ezekkel a szavakkal, de amikor ebben a jelenlegi testet öltésben először ért a megtiszteltetés, hogy találkozhattam Kuthumi Mesterrel, eszembe idézte azt a réges-régi jelenetet, és azt mondta: „Nem megmondtam neked, hogy újra fogunk találkozni?”

Nem sokkal Pythagoras halála után Kleineas beváltotta ígéretét, hogy eljön Athénba, és megalapít egy filozófiai iskolát, és természetesen a fivérem és én ott voltunk az első diákok között. A tanításai sokakat vonzottak, és abban az időben a filozófia nagyon magas helyet foglalt el a gondolkodásban. Azon kívül, amit éppen muszáj volt megtenni a családi birtok kezeléséért, gyakorlatilag minden időmet ennek a filozófiának a tanulmányozására és tanítására áldoztam, és ténylegesen átvettem Kleineas tisztségét, amikor ő meghalt.

Korai beállítottságom

Lehetséges, hogy e magasabb szintű gondolkodás iránti különleges elkötelezettségemnek köszönhető, hogy nagyon szokatlanul hosszú időt töltöttem a mennyei világban, több, mint 2300 évet. Azt, hogy ez a tény milyen mértékben befolyásolta a jelenlegi életemet, nem tudom megmondani, de ebbe a testet öltésbe bármilyen meghatározott emlékek nélkül érkeztem mindarról, amit megtanultam olyan sok idő és nehézség árán. Korai életemben semmit sem tudtam semmi ilyesmi

dologról, de most visszatekintve arra az időszakra, azt látom, hogy olyan erős meggyőzőerővel rendelkeztem, amit nyilvánvalóan abból a másik életből hoztam át.

A múlt század közepe a materializmus széleskörű elterjedésének ideje volt, a hitetlenségé vagy legalább is a bizonytalanságé a vallási kérdésekben, és a nem-fizikai megnyilvánulások bármilyen típusa lehetőségességének gúnyos tagadásáé. Még gyermekként is tudtam arról, hogy emberek szenvedélyesen vitatkoznak Isten létezéséről és a lehetőségéről, hogy talán van valami az emberben, ami túléli a halált. Amikor azonban ilyen vitákat hallgattam, csendben csodálkoztam, emberek hogy lehetnek ennyire ostobák, mert bennem megvolt egy megingathatatlan belső bizonyosság ezekről a kérdésekről, bár nem tudtam vitázni a hitem védelmében, vagy akár csak valamilyen érvet előhozni a támogatásához.

De tudtam, hogy van egy Isten, hogy Ő jó, és hogy a halál nem az élet vége. Már abban a korban is le tudtam vezetni ezekből a bizonyosságokból, hogy mindennek valahogyan jónak kell lennie, bár a dolgok nagyon gyakran úgy látszottak, hogy rossz felé haladnak. Emlékszem, mennyire elborzadtam (és attól tartok, nagyon dühös is), amikor egy kis játszótársam felhívta a figyelmemet a pokolról szóló elméletre. Azonnal ellentmondtam neki, de ő állította, hogy igaznak kell lennie, mert az apja így mondta. Nagy felháborodással mentem haza, hogy megbeszéljem apámmal ezt a hihetetlenül undorító dolgot, de ő csak elnézően mosolygott, és azt mondta: „Tudod, fiam, én magam egy pillanatig sem hiszek ebben, de nagyon sok ember így gondolja, és nincs értelme a meggyőzésükkel próbálkozni, ebbe bele kell törődnöd”. Így fokról fokra megtanultam, hogy az ember saját belső meggyőződése akármilyen erős is, hatástalan érvként egy vaskalapos véleménnyel szemben.

A részleges visszaemlékezés egy másik érdekes töredékére úgy tekintek, hogy azt abból a görög testet öltésből hoztam át. Gyerekként gyakran álmodtam egy bizonyos házról, ami teljesen eltérő volt mindentől, amit abban az időben ismertem a fizikai síkon, mert egy középső kert (szökőkutakkal, szobrokkal és bokrokkal) köré épült, amelyre az összes szoba nézett. Hetente talán háromszor szoktam erről álmodni, és ismertem minden szobáját és minden ott élő embert. Rendszeresen elmeséltem ezt az anyámnak és megcsináltam az alaprajzát. Mi ezt az én álomháznak neveztük. Ahogyan nőttem, egyre ritkábban és ritkábban álmodtam róla, amíg végül teljesen elhalványult az emlékeim között. Egy nap azonban, sokkal később az életemben a Mesterem bizonyos dolgok megvilágításához mutatott egy képet a házról, ahol az előző életemben éltem, és azonnal felismertem azt.

Ahogy már említettem, bár megvolt bennem a legteljesebb belső meggyőződés a halál utáni életről, hamarosan rájöttem, hogy ezt a kérdést másokkal megbeszélve óriási előny lenne, ha rendelkeznék valamilyen fizikai sík természetű bizonyítékkal, amit létre lehetne hozni. Az a gondolatom támadt, hogy ilyen bizonyítékot fel lehetne fedezni, ha az ember hajlandó lenne bizonyos időmennyiséget és erőfeszítést áldozni a keresésére. Eszembe jutott, hogy amikor még fiú voltam, ráakadtam Mrs. Crowe: A természet éjszakai oldala című könyvére, amit a legnagyobb érdeklődéssel olvastam, és úgy tűnt nekem, hogy ha lehetőségem lenne első kézből megvizsgálni azokhoz hasonló eseteket, amiket ő leírt, akkor az idők folyamán biztosan képessé válnék valami határozott dologra jutni, amire hivatkozhatnék az érdeklődőknek válaszolva.

Személyes kutatások

Időnként megjelent valamilyen újságban egy beszámoló egy szellem megjelenéséről vagy érdekes eseményekről egy kísértetjárta házban, és amikor csak bármi ilyesmit felfedeztem, azonnal az esemény helyszínére utaztam, kikérdeztem bármilyen tanút, akit megtaláltam, és jó sok időt és erőfeszítést töltöttem azzal, hogy személyesen próbáljak meg szembenézni a fantomszerű látogatóval. Természetesen az esetek nagy részében árnyéokra vetődtem, vagy nem volt említést érdemlő bizonyíték, vagy a szellem nem volt hajlandó megjeleneni, amikor erre kértük. Még akkor is, amikor lehetett olyan tanút találni, aki egy ésszerűen hihető történetet tudott elmondani, úgy tűnt, hogy a

szellem nem maradt elég ideig, hogy bármit különlegesen érdekest mondjon vagy csináljon, vagy talán a tanú volt az, aki nem maradt ott elég ideig!

Mégis, a sok kudarc fárasztó monotoníája közepette néha felbukkant a határozott siker fénylő oázisa, és olyankor jó sok közvetlen bizonyítékot gyűjtöttem össze, ami engem teljesen meggyőzött – már ha szükségem volt meggyőzésre. Ugyanakkor megvizsgáltam számos olyan esetet is, amit „második látásnak” neveznek, főleg a felföldeken, és ott ismét csak azt találtam, hogy ez könnyű bármely elfogulatlan személy számára, aki fel akar vállalni némi erőfeszítést, hogy meggyőzze magát a jelenések eredetiségéről.

Spiritizmus

Sajnos, abban az időben fogalmam sem volt arról, hogy van a lehetséges kutatásoknak egy másik vonala, a spiritizmusé. Amennyire vissza tudok emlékezni, az első alkalom, amikor egyáltalán hallottam ilyen dolgokról, a szeánszokkal volt kapcsolatban, amiket D. D. Home tartott III. Napóleon császárral. Egy ezeket leíró cikksorozatot jelentetett meg Rev. Maurice Davies a The Daily Telegraph-ban, de az általa tett kijelentések számomra akkor teljesen hihetetlenek voltak, és amikor felolvastam hangosan az egyik cikkét anyámnak az egyik este, erős kétségeimet fejeztem ki, hogy a leírás lehet-e pontos.

A cikk azonban azzal a megjegyzéssel végződött, hogy bárki, aki képtelennek érzi magát arra, hogy elhiggye a történetet, könnyedén meggyőződhet annak lehetőségességéről, ha összejön néhány barátjával, és ráveszi őket, hogy csendben üljenek egy kerek asztal körül, akár sötétben, akár halvány fényben, tenyerüket könnyedén az asztal lapján nyugtatva. Kijelentette, hogy még könnyebb a dolog, ha elhelyezünk egy közönséges cilindert az asztalon a karimájával felfelé, és két vagy három ember tegye könnyedén a kezét a karimára. Azt állította, hogy a kalap vagy az asztal ekkor elkezd forogni, és ilyen módon demonstrálható egy olyan erő létezése, amelyet senki jelenlétében sem irányít.

Ez meglehetősen egyszerűnek hangzott, anyám pedig azt javasolta, hogy amint elkezd sötétedni, és az időpont megfelelőnek látszik, azonnal tegyünk egy kísérletet. Ennek megfelelően fogtam egy kis kerek, egylábú asztalt, aminek az volt a normál rendeltetése, hogy egy virágváza legyen rajta, amelyben egy hatalmas kontyvirág volt. Behoztam a saját cilinderemet az előszobában levő tartóról, ráhelyeztem az asztalra, és rátettük a kezeinket a leírt módon a karimájára. Az egyedüli jelenlevő személy anyámon és rajtam kívül egy 12 éves fiúcska volt, aki – ahogyan később felfedeztük – erős fizikai médium volt, de én semmit nem tudtam akkor még a médiumokról. Nem gondoltam, hogy bármelyikünk is várt volna valamilyen eredményt, és tudom, hogy végtelenül meglepődtem, amikor a kalap gyengéden, de határozottan tett egy fél fordulatot az asztal polírozott lapján.

Mindannyian azt gondoltuk, hogy a másiknak kellett mozgatnia öntudatlanul, de hamarosan megoldódott a kérdés számunkra, mert olyan erősen kezdett el forogni és pörögni, hogy nehéz volt megtartani a kezünket rajta. Javaslatomra felemeltük a kezeinket, és a kalap velük együtt emelkedett fel, mintha hozzájuk lett volna kötve, és ott maradt lebegve kb. 10 cm-re az asztaltól jó néhány pillanatig, mielőtt visszaesett rá. Ez az új fejlemény még jobban megdöbbenett, és megpróbáltam ismét ugyanezt az eredményt elérni. Pár percig a kalap nem volt hajlandó válaszolni, de amikor végül ugyanúgy felemelkedett, mint korábban, hozta magával az egész asztalt! Itt volt az én saját családi cilinderem, amiről korábban soha nem gyanítottam, hogy bármilyen okkult képességgel rendelkezik, rejtélyes módon lebegett a levegőben ujjhegyeink alatt, és saját magától fittyet hányt a gravitáció törvényeinek, hozzátapadt tetejével az asztalhoz, és azt is felemelte! Lenéztem az asztal lábára, kb. 15 cm-re volt a szőnyegtől, és emberi láb nem érintette azt, de még a közelében sem volt! Alátoltam a saját lábamat, de biztosan nem volt ott semmi – legalább is semmi fizikailag érzékelhető.

Természetesen, amikor a kalap először mozdult meg, átfutott a fejemen, hogy a fiúcskának kellett valahogyan trükköznie velünk, de először is nyilvánvalóan nem csinált semmi ilyet, másodszor pedig valószínűleg nem is tudta ezt a megfigyelt eredményt létrehozni. Nagyjából két perc

múlva az asztal elvált a kalaptól, és szinte azonnal visszaesett a helyére, de a kísérlet többször megismétlődött néhány perces időközönként. Azután az asztal elkezdett erőteljesen himbálózni, és lehajította a kalapot – világos célzást adva nekünk, ha bármelyikünk is magára tudta volna venni. De egyikünknek sem volt fogalma, mit kellene ezután csinálni, noha élénken érdekeltek bennünket ezek a különleges mozgások. Jómagam a legkevésbé sem gondoltam a jelenségre úgy, mintha az a holtaktól származó megnyilvánulás lenne, csak valamilyen furcsa új erőnek a felfedezéseként.

Ez a leginkább felületes kezdés vezetett oda, hogy további kutatásokat tegyek, és hamarosan azt találtam, hogy jelentős irodalmat áldoztak erre a témára, és hogy sokkal messzebbre juthatok a kutatásaimban szeánszokon, rendes médiumok közvetítésével. Természetesen szembe kerültem bizonyos mértékű csalásokkal és több ostobasággal is, de akkor minden kétségen túl megelégedtem azzal, hogy a megnyilvánulásoknak legalább is egy része azok tevékenységének köszönhető, akiket halottaknak nevezünk.

Gyakorlatilag nincs olyan jelenség, amiről spiritizta könyvekben olvastam, vagy amiről spiritizta körökben hallottam, aminek magam ne lettem volna tanúja meghatározott ellenőrzött körülmények között. Bárki, aki szeretne megismerkedni egy teljesebb leírással a kutatásaimról és azok eredményeivel, megtalálja azokat „A halál másik oldala” című könyvemben, vagy ugyanennek a könyvnek abban a részletében, amit külön is kiadtunk „Spiritizmus és teozófia” címen.

Azért mesélem el meglehetősen részletességgel korai életemnek ezeket az eseményeit, hogy világossá tegyem az olvasóknak azt a gondolkodási beállítottságot, amivel rendelkeztem, amikor a teozófia végül felbukkant előttem, amelyről azt gondolom, megmagyarázza azt, ahogyan azonnal reagáltam rá. Talán meg kellene említenem még egy másik esetet is a teozófia előtti életemből, ami bár önmagában jelentéktelen volt, mégis eleve hajlandóvá tett sok olyat elfogadni, amiben esetleg egyébként kételkedtem volna.

Történet Madame Blavatskyról

A legelső hír, amit valaha is hallottam nagy alapítónkról, Madame Blavatskyról, érdekes és jellegzetes volt, és ennek meghallása életem legfontosabb eseménye volt, noha akkor ezt még nem tudtam. Egy iskoláskori megbízható barátom a tengerészetet választotta foglalkozásának, és nagyjából 1879-ben másodtiszt volt a British India Steam Navigation Co. kereskedelmi hajójának első fedélzetén. Úgy hozta a sors, hogy Bombay-ból Colombo-ba vezető útján Madame Blavatsky ezen a gőzösön utazott, így a barátom kapcsolatba került ezzel a csodálatos személyiséggel.

Két rendkívül érdekes történetet mesélt el róla. Az egyik este a hídon volt, és hiába próbálta meg meggyújtani a pipáját az erős szélben. Mivel szolgálatban volt, nem hagyhatta el a hidat, így egymás után gyújtotta meg a gyufákat, de a lángot azonnal elfújta az erős szél. Végül türelmetlenül felhagyott a próbálkozással. Ahogyan felegyenesedett, meglátott maga alatt egy sötét alakot, aki szorosan egy köpenybe burkolózott, és Madame Blavatsky tiszta hangja szólította meg:

- Nem tudja meggyújtani?
- Nem – válaszolta –, nem hiszem, hogy bárki égve tudna tartani egy gyufát ekkora szélben.
- Próbálja meg még egyszer – mondta Madame Blavatsky.

A barátom nevetett, de meggyújtott még egy gyufát, és azt állítja, hogy az erős szélben, attól teljesen védtelenül a gyufa állandó lánggal égett, egészen le az ujjaiig, amikkel tartotta. Annyira elképedt, hogy végül teljesen elfelejtette meggyújtani a pipáját, de H. P. B. csak nevetett, és elfordult. Egy másik alkalommal az utazás során az első tiszt Madame Blavatsky jelenlétében tett néhány véletlen utalást arra, mit fog majd csinálni a visszafelé úton Calcutta-ból. (A gőzös a part közelében szokott közlekedni Bombay-ból Calcutta-ba, és vissza.) A Madame félbeszakította a barátomat, és ezt mondta:

- Nem, Ön nem ezt fogja tenni, mert egyáltalán nem lesz ott a visszaúton. Amikor Calcutta-ba ér, ki fogják nevezni egy másik gőzös kapitányának, és teljesen más irányba fog továbbmenni.

- Madame – mondta az elsőtiszt –, teljes szívemből kívánom, hogy bárcsak igaza lenne, de ez lehetetlen. Igaz, hogy van kapitányi bizonyítványom, de sokan vannak előttem az előléptetési listán. Egyébként pedig aláírtam egy szerződést, hogy a partmenti járaton szolgálok öt évet.

- Mindez nem számít – válaszolta Madame Blavatsky –, meg fogja látni, úgy történik, ahogyan én mondom.

Így is lett, mert amikor a gőzös Calcutta-ba ért, egy váratlan megüresedés történt (azt hiszem, egy kapitány hirtelen halála miatt), és nem volt más kéznél, aki betölthette volna azt, csak az említett elsőtiszt. Így a jóslat, ami annyira lehetetlennek tűnt, szó szerint beteljesült.

Évekkel később, amikor Jáváról utaztam Indiába van Manen úrral, egy olyan gőzössel mentem, aminek a kapitánya ugyanaz az ember volt, aki a barátom történetében az elsőtiszt, és elmondta nekem a mesét az ő nézőpontjából, pontosan megerősítve ezzel az eredeti változatot.

Ezek önmagukban nem voltak nagy fontosságú mozzanatok, de sok mindenre utaltak, és a rám tett hatásuk közvetlen módon jelentős volt. Ugyanis kevesebb, mint egy évvel e beszélgetés után kezembe kerül A. P. Sinnett könyve, Az okkult világ, és amint megláttam Madame Blavatsky nevét megemlítve benne, azonnal eszembe jutottak a barátomtól hallott történetek. Természetesen az erős, első kézből származó bizonyítékok, amikkel már rendelkeztem rendkívüli képességeiről, eleve hajlamossá tettek elfogadni annak a többi furcsa dolognak a lehetőségességét, amikről Sinnett írt, és így a két kis történet jelentős szerepet játszott az életemben, mivel felkészítettek a teozófiai tanítások azonnali és lelkes elfogadására.

II. fejezet „Az okkult világ”

Már említettem, hogy az első teozófiai könyv, ami a kezembe került, A. P. Sinnett „Az okkult világ” című műve volt. Megláttam a hirdetését egy antikvárium katalógusában, és annyira vonzott a címe, hogy azonnal érte küldtem, és szerencsémre hozzá is jutottam. Természetesen a benne levő történetek rendkívül érdekeltek, de az igazi vonzereje azokban a felvillanó fényekben van, amiket egy csodálatos rendszerű filozófiára és egyfajta belső tudományra vet, ami tényleg úgy tűnt, hogy megmagyarázza az életet racionálisan és magyarázatot ad sok olyan jelenségre, amiket magam is észleltem.

Természetesen alig vártam, hogy ennél is sokkal többet tanulhassak, de annyira ismeretlen volt számomra az ilyen irodalom világa, hogy azt sem tudtam, hogy fogjak hozzá további információ begyűjtéséhez. A későbbi tapasztalatok segítségével alapján most már tudom, hogy egyszerű lett volna a szerzőnek írni egy rövid levelet, és elküldeni azt a kiadó címére, de ilyen problémamegoldás korábban nem történt velem. Könyvének végén Sinnett megjegyzi:

„Egyes olvasók, akik érdeklődnek, de lassan fogják fel, milyen gyakorlati tevékenységet végezhetnek, megkérdezhetik, hogyan bizonyíthatják nagybecsülésüket e lehetőség iránt. A válaszom Sir Robert Peel híres utasításán alapul: „lépj be, lépj be, lépj be!”. Tedd meg az első lépést afelé, hogy válaszolsz az okkult világból kiáradó ajánlatra – lépj be, lépj be, lépj be, más szavakkal, csatlakozz a Teozófiai Társulathoz, ami az egyedüli és egyetlen olyan szervezet, ami jelenleg bármilyen köteléssel is összeköttetésben áll a tibeti adeptusok testvériségével.”

Borzasztóan szerettem volna követni ezt a tanácsot, de egyáltalán nem találtam könnyűnek megvalósítani. A szerző említette, hogy létezik egy Teozófiai Társulat Londonban, de nem adta meg a címét, én pedig hiába kerestem a postai címjegyzékben. Sokat kérdezősködtem a barátaimtól, de nem sikerült senkit sem találni, aki tudott volna segíteni a keresésemben.

Nem sokkal később azonban Skóciában voltam bizonyítékok után kutatva a Felföldön a másodlátással kapcsolatban, és nyilvánvalóan a legteljesebb véletlen volt (bár kétkeltem, hogy bármi is véletlenül történhet), hogy egy szálloda olvasószobájának asztalán megtaláltam egy kicsi spiritiszta újság példányát, ami alig volt több egy brossuránál. Azt hiszem, Fénysugarak volt a neve, vagy valami hasonló. Volt benne egy hirdetés, ami Dr. Anna Kingsford-ra, a Teozófiai Társulat londoni alosztályának elnökére hivatkozott, és azt mondta róla, hogy az ország nyugati részén levő falu vagy

város – azt hiszem, a neve Atcham volt – lelkészének a felesége. Természetesen megragadtam ezt a fonalat, és azonnal írtam neki a plébániára, további információt kérve. Eltelt némi idő mire választ kaptam, mert mint később kitudódott, Dr. Kingsford a Kontinensen volt szabadságon, és még amikor megérkezett is a válasz, az csak egy nyomtatott körlevél volt, igaz, nagyon szépen nyomtatott anyag, sok ezüsttel benne. Viszont megadta nekem a kívánt információt, a titkár címét Londonban, és arról is tájékoztatót, hogy a Társulathoz való csatlakozáshoz két tagnak kell javasolnia és támogatnia.

Hogyan csatlakoztam?

A titkár Kirby úr volt (nem az a Kirby úr, aki olyan jól ismert a későbbi évekből a Társulat olaszországi munkájával kapcsolatban, hanem a Kirby és Spence Entomology-ájának Kirby-je, egy olyan könyvé, amit gyerekként áttanulmányoztam). Azonnal írtam neki, rámutatva, hogy szeretnék csatlakozni, de sajnos nem ismerek egyetlen létező tagot sem, mit kell tennem? Ismét csak sok időt kellett várnom a válaszra, mert Kirby úr külföldön volt – azt hiszem, hegyet mászott Svájcban, de hosszasan, szigorúan azt válaszolta, hogy a szabályokat nem lehet felrúgni, és nem lehet kivételt tenni, de végül azt javasolta, hogy fordulhatok akár A. P. Sinnett úrhoz, akár G. B. Finch úrhoz.

Megfogadtam a tanácsát, és írtam egy rövid levelet Sinnett-nek, azonban alig mertem remélni, hogy ő tényleg annak a könyvnek a szerzője, ami olyan mély benyomást tett rám. A válasza hamarosan megnyugtatót, és meghívott, hogy menjek el Londonba, és látogassam meg. Csak mostanában tért vissza Indiából, és akkoriban átmenetileg az anyósa, Mrs. Edensor házában szállt meg a Royal Crescent, Notting Hill-en. A legnagyobb kedvességgel és szívélyességgel fogadott, és természetesen sokat beszélgettünk a könyveiről (akkorra már rátaláltam az Esoteric Buddhism-ra is), valamint a benne levő csodálatos igazságok feltárulásáról. Minél többet hallottam a teozófiáról, annál türelmetlenebbé váltam, hogy mindent megtanuljak, amit el lehetett nekem mondani, de amikor a Teozófiai Társulathoz való csatlakozásomról beszéltem, Sinnett úr nagyon komorrá vált, és az volt a véleménye, hogy ezt aligha tudom megtenni, tekintettel arra, hogy lelkész vagyok!

Meglepődtem, hogy a Társulathoz miért kell megkülönböztetni a papság tagjait, és végül összeszedtem a bátorságomat, hogy feltegyem a kérdést. Sinnett úr így válaszolt:

„Tudja, meg szoktunk beszélni minden témát és minden hitet a kezdetektől fogva bármilyen előítélet nélkül, és attól tartok, hogy az összejöveteleinken valószínűleg nagyrészt olyan dolgokat hallana, amik mélységesen megdöbbennek.”

Én már évekkorábban részt vettem Annie Besant néhány előadásán az Old Street-en, a City Road közelében levő Hall of Science-ban, és úgy gondoltam, hogy azok után semmi nincs, amit a Teozófiai Társulat tagjai mondhatnának, amivel komolyan megsérthetnének, így mosolyogva biztosítottam Sinnett urat, hogy remélem, én nem olyan típusú lelkész vagyok, és hogy teljesen felkészültem arra, hogy csatlakozzak bármilyen felmerülő téma megbeszélésére, függetlenül a beszélgetők hiteitől. Ekkor Sinnett úr részben megenyhült, és még azt is mondta, hogy ha tényleg erről van szó, akkor különleges örömmel kell befogadnia egy lelkészt, de hogy mielőtt végleg megteszi ezt a határozott lépést, meg kell beszélnie a Tanácossal. Így itt kellett abbahagynunk, én pedig viszontláttertem a vidéki káplánságomba, ami ötven mérföldre volt Hampshire-ben.

A.P. Sinnett úr

Egy hét múlva azonban kaptam egy levelet Sinnett úrtól, amiben azt írta, hogy a Tanács többsége egyetértett a belépésemmel, és hogy ha kitölteném a szükséges nyomtatványokat, boldogan ajánlana engem. Továbbá azt javasolta, hogy keressem meg G. B. Finch urat, aki valószínűleg lenne a második ajánlóm, ha kedvező benyomást tennék rá. Finch úr ugyanolyan kedvesnek bizonyult, mint Sinnett úr, én pedig azon találtam magamat, hogy végül a Társulat elfogadott tagja lettem, és hogy ha elmennék a házába egy bizonyos estén, a beavatásom is megtörténne. Sinnett úr

abban az időben költözött egy saját házba a Ladbroke Gardens-ben, és addig illően felkészültem a megbeszélte időpontra.

Tehát úgy volt, hogy beavatást fogok kapni a Társulat misztériumaiba, két másik jelölttel, Crookes professzorral és a feleségével együtt. Csak akkor döbbsentem rá a megtiszteltetésre, hogy ilyen kiváló tudóssal együtt fogadták el a jelentkezésemet, bár akkor Crookes professzor még nem volt Sir William. Úgy ismertem őt, mint a tallium felfedezőjét, a radiométer feltalálóját és a sugárzó anyag apostolát. A Teozófiai Társulathoz való csatlakozás abban az időben nehéz vállalkozás volt. Mrs. Sinnett szalonja zsúfolásig megtelt, a gyülekezet még a kis feljárati lépcsőt és a lépcsőfordulót is elfoglalta. Azt hiszem, mintegy 200 ember lehetett jelen, beleértve olyanokat, akiknek nagyon előkelő nevük volt, mint Myers professzor, C. C. Massey, Stinton Moses és mások. Bennünket hármunkat leültettek egy szőfára a tömeg közepén, és Sinnett úr, miután tartott egy szónoklatot a Társulat céljairól és munkájáról, elmondott nekünk egy sor jelet és jelszót, amiknek a segítségével fel tudtuk ismerni tagtársainkat a világ bármely részén. Ezeket a jeleket és szavakat azóta a legtöbb országban hatályon kívül helyezték, bár azt hiszem, hogy az elnökünk még mindig átadja azokat bármely jelöltnek, akiket Indiában fogad be.

Ezt követően nagyon kevés alosztályi találkoztót hagytam ki, minden héten utaztam Londonba. Valójában Sinnett úr annyira vendégszerető volt, hogy állandó meghívást kaptam tőle, hogy vacsorázzak és aludjak a házukban ezen alkalmakkor, mivel 50 mérfölddel távolabb laktam. Ezekben a vacsorákon és az azokat követő beszélgetéseken sok jól ismert emberrel találkoztam, és sok érdekes és tanulságos beszélgetést hallottam. Nem szabad elfelejteni, hogy abban az időben minden tanítás teljesen új volt a számunkra, és hogy sok olyan terület volt, amin az ismereteink nagyon tökéletlenek voltak, ennek következtében sok megbeszélési való témánk volt. A bolygói láncok, a természet különböző síkjai és azokon a tudat állapotai – mindezek a dolgok friss kinyilatkoztatásként értek bennünket, és nem kevés nehézségünkbe telt összhangba hozni a szétszórt kijelentéseket, amiket a Sinnett úr különféle kérdéseire adott válaszok tartalmaztak. Jelenlegi elnökünk napja még nem emelkedett fel a teozófiai horizont fölé, így nem volt senki, aki kibogozta volna az összecsomósított gombolyagot, vagy aki a látszólag ellentmondó állításokat összhangba hozta volna.

Emlékszem, egy kisebb szenzációt keltem az étkező asztalnál, amikor kijelentettem, hogy nekem nyilvánvaló dolognak tűnik, hogy valamennyiünknek határozott szándékot kell kinyilvánítania arról, hogy egy nagy adeptus Mester tanítványa akar lenni. A javaslat szemmel láthatóan sokkolta a jelenlevőket, mert halálos csend fogadta, és csak egy észrevehető szünet után hangzott el Sinnett úr megjegyzése, amely szerint ő úgy feltételezi, hogy európaiak aligha remélhetnek bármi ilyesmit tudásunk jelenlegi szintjén – ami nagyjából igaz is, de én úgy gondoltam, hogy legalább az arcunkat fordítsuk határozottan abba az irányba.

A londoni alosztály összejövetelei azokban a napokban a teozófiai információ szinte egyedüli forrásai voltak. Azt hiszem, mi különlegesen lelkes tanulócsoport voltunk, de valójában nem sok minden tanulmányozni valónk volt. Sinnett úr két könyvét túl megvolt Madame Blavatsky monumentális műve, az Isis Unveiled és volt egy kiváló könyv Dr. Anna Kingsford-tól, aminek a címe „A tökéletes út, vagy Krisztus megtalálása” volt. Az utóbbi könyv jó adag információt tartalmazott, de egy teljesen eltérő nézőpontból készült, mint Sinnett úr könyvei, és a legtöbbünk számára nagyon nehéz volt követni. Az Isis Unveiled a legérdekesebb dolgok óriási káosza, és nagyon bonyolultnak találtuk ahhoz, hogy bármit is levezessünk belőle, amit következetes vagy határozott rendszernek lehetett volna nevezni. De a tőlünk telhető módon küzdöttünk vele, és egy kicsit később hatalmas bátorítást adott, amikor meghallottuk, hogy Kuthumi Mester értékelte az erőfeszítéseinket, amiket tettünk, és egyik tanítványát el fogja küldeni Indiából, hogy segítse a munkánkat.

M. M. Chatterji

Ez a tanítvány Mohini Mohun Chatterji volt, egy fiatal ügyvéd Calcutta-ból, és Olcott ezreddel együtt érkezett Londonba 1884 elején. Azt kell mondanom, hogy különlegesen segítőkész volt irányunkban, és az ő előadásai voltak azok, amikből először sikerült világos képet kapnunk a

beavatás ösvényéről és annak kívánalmairól. Ezekről egy kijelentés az ő szavaival megjelenik a London Alosztály első ünnepelt közleményében.

Jól emlékszem arra az alkalomra, amikor először jelent meg Sinnett egyik esti fogadásán. Olcott ezredes és Mohini a kandalló előtt a szőnyegen álltak, és mintegy 200 ember vittek oda hozzájuk, és mutattak be nekik. Közöttük volt a közismert Oscar Wilde, akiről mindig az volt az ember benyomása, hogy különleges (azt ne mondjam, bizarr) akart lenni mind viselkedésében, mind öltözékében. Emlékszem, ezen alkalommal fekete bársony kabátot, térdnadrágot és fehér harisnyát viselt. Odajött Mohinihez, bemutatkozott, könnyedén meghajolt, és visszavonulva nagyon jól hallható suttogással azt mondta Mrs. Sinnett-nek: „Soha nem gondoltam korábban, hogy mekkorát hibázunk, amikor fehérben vagyunk!” Mohini, mivel brahman volt, teljesen járatlan volt a nyugati szokásokban, és azt hiszem, komoly kellemetlenséget okozott neki annak megengedése, hogy borivó Mlecha-k tömege megragadja a kezét. Nagyon betegnek nézett ki, de hősiezen tűrte, és természetesen egyikünknek sem volt fogalma, mi volt a baj. Türelmesen válaszolt az óriási számú kérdésre, amik neki rendkívül buta és hihetetlenül tudatlan kérdéseknek kellett tűnniük, és győztesként, az este hőseként jött ki a helyzetből, és az idősebb hölgyek áhítatos bámulattal tekintettek rá.

Eglinton úr

A spiritizmus terén végzett kutatásaim során kapcsolatba kerültem annak a kornak a legismertebb médiumaival, és (amint már említettem) láttam minden szokásos jelenséget, amiről az ember olvashat az ilyen témájú könyvekben. Az egyik médium, akihez sok közöm volt, Eglinton úr volt, és bár hallottam őt támadó történeteket, tanúsítanom kell, hogy minden esetben, amikor vele voltam, a legegyszerűsebbnek, a legésszerűbbnek, és szívélyesebbnek találtam. Különböző úgynevezett irányítója volt, az egyik egy magát Daisy-nek nevező vörös indián lány, aki minden alkalommal bőbeszédűen fecsegett, akár alkalmas volt erre a helyzet, akár alkalmatlan. Egy másik egy magas, Abdullah nevű arab, 180 cm-nél jóval magasabb, aki soha nem szólt egy szót sem, viszont jelentős jelenségeket hozott létre, és gyakran hajtott végre olyan tetteket, amik nagy erőről tanúskodtak. Láttam őt, amikor mindkét kezével egyszerre emelt fel két súlyos embert.

Egy harmadik irányító, aki gyakran megjelent, Ernest volt, ő viszonylag ritkán materializálódott, de gyakran beszélt határozott hangon, és jellegzetes írással, tanult kézzel írt. Egyszer vele beszélgetve elhangzott valami a Bölcsesség Mestereivel kapcsolatban, és Ernest a legmélyebb tisztelettel beszélt róluk, és azt mondta, hogy különböző alkalmakkor részesült abban a megtiszteltetésben, hogy láthatta őket. Azonnal arról érdeklődtem, hogy készen áll-e valamilyen üzenetet vagy levelet továbbítani nekik, ő pedig azt mondta, hogy szívesen megteszi, és továbbítja, amint alkalom adódik, de azt nem tudja megmondani, hogy ez pontosan mikor lesz.

Megemlíthetem itt ezzel kapcsolatban, hogy később jó példát láttam az ilyen kommunikációk megbízhatatlanságára. Bizonyos idővel később néhány spiritiszta írt a Light magazinnak, elmagyarázva, hogy valószínűleg nem lehetnek olyan személyek, mint a Mesterek, mert Ernest határozottan azt mondta nekik, hogy nincsenek. Én is írtam ugyanennek az újságnak, és elmondtam, hogy nekem pontosan ugyanez az értéktelen szaktekintély mondta, hogy vannak Mesterek, és hogy Ernest jól ismeri őket. Minden esetben Ernest nyilvánvalóan a kérdező gondolataira reflektált, ahogyan az ilyen lények gyakran teszik.

Visszatérve a történetemhez, egyszer ideiglenesen elfogadtam Ernest ajánlatát. Azt mondtam, hogy írni fogok egy levelet az egyik nagy Mesternek, és rá fogom bízni, ha a barátom és tanítóm, Sinnett úr helyben hagyja. Ennek a névnek az említésekor a „szellemek” nagyon izgatottá váltak, különösen Daisy lett nagyon dühös, és kijelentette, hogy semmilyen körülmények között sem lehet semmi köze Sinnett úrhoz, „mert kísérteteknek nevez bennünket!”, mondta nagy felháborodással. Én viszont udvariasan ragaszkodtam az álláspontomhoz, hogy minden, amit megismertem a teozófiából, az Sinnett úron keresztül jutott el hozzám, és ezért nem érzem magam feljogosítva, hogy a háta mögé kerüljek bárhogyan is, vagy megpróbáljak valami másmilyen kommunikációs

eszközöket találni, mielőtt nem konzultáltam vele.

Végül, bár nagyon vonakodva a szellemek hozzájárultak ehhez, és a szeánsz ekkor véget ért. Amikor Eglinton úr visszajött a transzból, megkérdeztem, hogyan tudnék levelet küldeni Ernestnek, amire azonnal azt mondta, hogy ha átadom neki a levelet, akkor ő beleteszi azt egy bizonyos dobozba, ami a falon lógott, és amiből Ernest ki tudja azt venni, amikor majd akarja. Ezután írtam Sinnett úrnak, és megkérdeztem a véleményét mindezekről. Azonnal nagy érdeklődést mutatott, és egyből azt javasolta, hogy fogadjam el az ajánlatot, és lássuk, mi fog történni.

Levél a Mesternek

Ezután haza mentem, és írtam három levelet. Az első K. H. Mesternek szólt, elmondtam neki minden tisztelettel, hogy amióta először hallottam a teozófiáról, az egyetlen vágyam az, hogy az ő tanítványa lehessen. Bemutattam neki az akkori körülményeimet, és megkérdeztem, szükséges-e az a hét éves próbaidő, amiről azt hallottam, hogy Indiában teljesíteni kell. Beraktam ez a levelet egy kis borítékba, és gondosan lepecsételtem a saját pecséttemmel. Azután mellékeltem hozzá egy levelet Ernestnek, amelyben emlékeztettem az ígéretére, és megkértem, hogy kézbesítse ezt a levelet, és juttassa vissza a választ, ha lesz. Ezt a második levelet ugyanúgy pecsételtem le, mint az első, majd ezután mellékeltem egy rövid levélkét Eglinton-nak, megkérve, hogy tegye bele a dobozába, és értesítsen, ha bármi is történik azzal kapcsolatban. Megkértem egy barátomat, aki ugyanott lakott, mint én, hogy vizsgálja meg mindkét levél pecsétjeit mikroszkóppal, így ha újra kezünkbe kerülnek, megtudhatjuk, hogy valaki nem babrált-e velük. Postafordultával kaptam egy rövid levelet Eglinton úrtól, amiben értesített, hogy rendben betette a levelet Ernestnek a dobozába, és hogy az már el is tűnt, továbbá hogy ha érkezik bármily válasz, azonnal továbbítani fogja nekem.

Néhány nap múlva kaptam egy saját kézbe átadandó levelet, ami ismeretlen volt a számomra, kinyitva pedig felismertem az Ernestnek szóló saját levelemet szemmel láthatóan felbontatlanul, a borítékon szereplő „Ernest” név áthúzva, és az én nevem írva alá ceruzával. A barátommal még egyszer megvizsgáltuk a pecsétet mikroszkóppal, és semmilyen jelét nem tudtuk felfedezni annak, hogy bárki is babrált volna a levéllel. Mindketten egyetértettünk azzal, hogy teljesen lehetetlen, hogy azt kinyitották volna, mégis, miután felvágtam és kinyitottam, azt láttam, hogy a Mesternek írt levelem eltűnt belőle. Amit összesen találtam benne, az az Ernestnek írt levelem volt, egy pár szóval egy üres lapon az utóbbi jól ismert kézírásával, amelyben arról tájékoztattott, hogy a levelemet rendben átadta a nagy Mesternek, és ha a jövőben valaha is érdemesnek bizonyulok arra, hogy választ kapjak, akkor Ernest boldogan elhozza azt nekem.

Vártam néhány hónapot, de nem érkezett válasz, és amikor csak elmentem Eglinton szeánszára, és ott Ernest is megjelent, mindig megkérdeztem, hogy mikor várhatom a válaszomat. Ő mindig azt felelte, hogy a levelemet rendben továbbította, de eddig semmit nem mondtak neki a válaszról, és hogy ennél többet nem tud tenni. Hat hónap múlva kaptam egy választ, de nem Ernesten keresztül, és abban a Mester azt mondta, hogy nem kapta meg a levelemet (ahogyan megjegyezte, nem is valószínű, hogy meg kellett volna kapnia, figyelembe véve a hírvivő természetét). Tudta, hogy mit írtam neki, és ekkor látott hozzá, hogy válaszoljon rá.

Most el kell magyaráznom, mi volt a válasza, és milyen lépéseket tettem ennek következményeként, de mielőtt az érthetővé tehetném, tennem kell egy kitérőt, hogy leírjak néhány más mellékkörülményt, ami az alatt jelentkezett, ami alatt reménykedve vártam ezt a választ.

III. fejezet Gyakorlati munka

Természetesen amint elsajátítottam a teozófia főbb alapelveit, ahogyan akkor ismertük azokat, beleültem azokat a fejembe, és határozottan felderengett bennem az a cél, hogy bármennyire is a távoli jövőben legyen, de közelebb kerüljek a Mester lábaihoz. Alig vártam, hogy megtudjam,

vajon van-e valami, amit megtehetnék a Társulat gyakorlati munkájában. Feltettem ezt a kérdést Sinnett úrnak, és válaszul kinyitott egy nagy fiókot, ami teljesen tele volt levelekkel, és ezt mondta:

„Ez mind érdeklődés a teozófiáról, minden nap ömlenek rám a világ minden részéről. Reménytelenül küzdök velük, és néhányat megválaszolok minden nap, de teljesen képtelen vagyok megbirkózni az áradattal. Már ekkora lemaradásban vagyok, és nyilvánvalóan soha nem fogom feldolgozni ezt a felhalmozódást, mivel a megválaszolandó rakás állandóan, napról napra növekszik. Ha hajlandó lenne gondjaiba venni ezt a kis gyűjteményt, és válaszolgatna rájuk, ahogyan tud, akkor tényleg fontos szolgálatot tenne nagyon sok embernek.” Természetesen szabadkoztam azzal, hogy közel sem tudok még eleget ahhoz, hogy felvállaljam a tanítás magyarázójának szerepét, de ő így válaszolt:

„Elolvasta az összes könyvet, részt vett szinte minden összeövetelen. Biztos vagyok benne, hogy tud annyit a tanításokról, mint én magam. Azonkívül pedig, vagy ez történik, vagy semmi. Az összes többi munka mellett, amit el kell végezni, soha nem leszek képes foglalkozni velük, míg ön a vidéki plébánia visszavonultságában feldolgozhatja azokat, legalább is egy részüket, egyébként meg mindig meg tudjuk beszélni a felmerülő gubancos pontokat.”

Igaza volt, amikor azt mondta, hogy megtettem minden tőlem telhetőt, hogy megismerkedjek ezzel a csodálatos új tanítással. Elolvastam mindkét könyvét, nem egyszer, hanem sokszor, és minden alkalommal úgy gondolom, egyre nagyobbra tartottam az értéküket, és egyre jobban megmarkoltam a bennük ismertetett gondolatokat. Így tehát megtöltöttem az aktatáskámat azokkal a levelekkel (összesen 437-tel), és elvittem magammal le, Hampshire-be. Nagy lelkesedéssel vettem magamat a munkába. Emlékszem, hogy minden éjszaka csak négy óra alvást engedtem magamnak, és végül tényleg sikerült elvégezni a munkát a tőlem telhetően. Elég nehéz feladat volt, mert abban az időben még nem létezett írógép, így annak a sok ezer szónak a mindegyikét kézzel kellett leírnom.

A kérdések egy része nagyon könnyű volt, más része bonyolult, sok esetben hosszú magyarázatra volt szükség, mert a kérdező láthatóan teljesen rosszul kapta el a tanítás fonálát, de azt hiszem, megtettem, amit tudtam. Természetesen válaszok tömegét kaptam, így az a fióknyi levél szabadidőm legnagyobb részét hónapokon keresztül lefoglalta. Elmondhatom, hogy nagyszámú új belépő csatlakozott ennek a levelezésnek a következtében, nekem pedig igencsak megnövekedett a barátok listája – csakúgy, mint a teozófiai ismereteim tárháza, mert nincs jobb mód egy téma alapos megtanulására, mint megpróbálni megtanítani azt másvalakinek.

Dr. Kingsford

Lépjünk át ezekről a viszonylag jelentéktelen dolgokról egy valóban fontos eseményre, első találkozásomra Madame Blavatsky-val. De mielőtt ezt leírhatnám, néhány szavas előzetes magyarázatot kell adnom. Bár a London alosztály elnöke Dr. Anna Kingsford volt, ő semmiképpen sem volt összhangban azokkal a tanításokkal, amiket a tagsága tanulmányozott. Sinnett úr információja keletről érkezett keleti tanítóktól, válaszul az általa megfogalmazott, többé-kevésbé ötletszerű kérdések sorozatára. Amit viszont Dr. Kingsford tanított, azt ő a saját, arra való visszaemlékezéseiből tudta, amit egy korábbi életében megtanult.

Az egyezés alapjait tekintve rendkívül jelentős volt, de a forma, amelyben a tanítás ismertetésre került, nagyon eltérő volt, és minden formának megvolt a maga fogalomrendszere, amiket semmilyen módon nem lehetett egymásba átváltani. Általában az összejöveteleinken Sinnett úr tartott egy bevezetőt, vagy tett egy kijelentést, de mielőtt lehetőségünk lett volna megbeszélni azt, vagy további információt kérni a kérdéses pontokban, Dr. Kingsford mindig súlyt helyezett arra, hogy átfogalmazza az egész témát az ő fogalomrendszerében és az ő nézőpontjából. Szinte valamennyiünk számára a keleti megfogalmazás messze érthetőbb volt, mint a hermetikus, és a türelmetlen elménk számára ez a szükségtelen komplikáció elviselhetetlennek tűnt, így Dr. Kingsford hosszú vitaindítóját bizonyos fokú türelmetlenséggel fogadtuk. Nem elégedett meg azzal, hogy ki-

fejtette álláspontját, hanem néha veszélyesen közel került ahhoz, hogy bírálatokat fogalmazzon meg Sinnett úr tájékoztatójáról, de még a Mesterekről is, akiktől az egész származott. Könnyen megérthető, hogy mindez jelentős felháborodást keltett a tagság fejében.

Az egyik alkalommal az alosztály olyan határozatot hozott, hogy sajnálja azt a hozzáállást, ami egy általa írt cikkben megjelent, és az egész eset a feszültség legkevésbé sem kívánatos érzését keltette. Egészen odáig mentünk, hogy bizonyos röpiratokat adtunk ki, amelyekben ellentétes nézeteket írtunk le, és még Swami T. Subba Rao a messze Indiából is bekapcsolódott a vitába. Ezek a körülmények ismertek voltak, amikor Olcott ezredes és Mohini Mohum Chatterji megérkezett Indiából, és az alosztály gyakorlatilag két, nagyon egyenlőtlen részre oszlott, mert Dr. Kingsford támogatói a nagybátyja, Maitland úr, és néhány személyes barátja voltak, akiket akkor hozott magával, amikor ő csatlakozott. Ha maga Madame Blavatsky velünk lett volna, ő valószínűleg azonnal lerendezte volna a vitát, de bár elhagyta Indiát Olcott ezredessel együtt, nagyon súlyosan megbetegedett Párizsban, és még attól is lehetett tartani, hogy komoly veszélyben van.

Ekkor értünk a pénzügyi évünk végére, és felmerült a kérdés, hogy elnököt kell választanunk a következő 12 hónapra. Azt hiszem, az alosztály szinte egyhangú kívánsága volt, hogy Sinnett urat magát kell jelölni, mivel a tényleges vezető is ő volt, ő azonban nem akarta elfogadni a pozíciót, mivel a röpiratok készítése során meglehetősen erőteljesen szembeszállt Dr. Kingsford-dal, és nem szeretne volna ezt a szinte személyes ellenszenvet belevinni az alosztály politikájába. Amikor eljött a választás estéje, Maitland úr javasolta Dr. Kingsford újrajelölését, de csak egy vagy két tagot talált, aki támogatta őt, és erre Dr. Kingsford méltóságon aluli bosszankodással reagált. Ekkor felállt Sinnett úr, és javasolta G. B. Finch urat, a Lincoln Inn ügyvédjét, aki ekkor a cambridge-i mennyiségtani vizsga kitüntetettje volt. Mivel rátermett és kedves ember volt, nagyon népszerű volt a tagok között, és egyébként is az egész összejövetelt a Lincoln Inn-ben a dolgozószobája melletti hosszú teremben tartottuk. Elsőprő többséggel azonnal megválasztottuk, utána pedig Sinnett urat választottuk meg titkárnak, majd folytattuk az est munkáját.

Dr. Kingsford azonban nyilvánvalóan rendkívül elégedetlen volt a választás eredményével, és az állandó félbeszakításai még bosszantóbbak voltak, mint bármikor. Maga az elnök-alapító elnökölt, de láthatóan fogalma nem volt, hogy kezelje a hölgyet, és az összejövetel barátságatlan és meddő módon vánszorgott előre. Ahogyan említettem, a terem hosszú volt, és az ajtó, amin bejöttünk, az egyik oldalon volt, az emelvénytől nézve a túlsó végén. A terem tele volt padokkal, amiket átmenetileg az összejövetel céljára béreltünk. Nos, az történt, hogy a barátom, Varley úr és én pár percet késtünk, éppen az után belépve a terembe, ahogyan a gyűlés elkezdődött. Így becsusszantunk egy üres padra, ami éppen az ajtóval szemben volt, és csak két vagy három tag volt a közvetlen szomszédságunkban, bár a terem felső vége dugig volt. Olcott ezredes és Mohini tőlük telhetően megpróbálták valami értelmeset és hasznosat kihozni a hosszadalmas és haszontalan vitából, és azt hiszem, mi ott, a terem másik végén nem fordítottunk túl nagy figyelmet a gyűlésre, amikor a velünk szemben levő ajtó hirtelen és élesen kivágódott, és egy fekete ruhás, testes hölgy lépett be gyorsan, és leült a mi padunk másik végére.

Találkoztam az alapítónkkal! Ott ült, hallgatva a civakodást az emelvényen egy pár percig, és elkezdte a türelmetlenség határozott jeleit kimutatni. Amint úgy tűnt, hogy nincs előrelépés, felugrott a székéről, egy katonai parancs hangsúlyával egyetlen szót kiáltott: „Mohini!”, és kisétált az ajtón a folyosóra. Az előkelő és méltóságteljes Mohini lélekszakadva rohant végig a hosszú termen, ahogy csak bírt, és amint elérte a folyosót, azonnal a földre vetette magát arccal a padlónak a fekete ruhás hölgy lábai előtt. Sokan összezavarodva álltak fel, nem tudva, mi történik, de egy pillanattal később maga Sinnett úr is odaért futva az ajtóhoz, kiment, váltottak néhány szót, és akkor, visszatérve a terembe felállt a mi padunk végére, és csengő hangon kimondta a sorsdöntő szavakat: „Bemutatom a London alosztály egészének Madame Blavatsky-t!”. A jelenet leírhatatlan volt, a tagság kitörő örömmel, de azért ugyanakkor félelemmel vegyes tisztelettel csoportosult nagy alapítónk köré, néhányan a kezeit csókolgatták, többen letérdeltek elé, és ketten vagy hárman hisztérikusan zokogtak. Pár perc múlva azonban türelmetlenül lerázta őket, és Olcott ezredes az emelvényhez vezetete, és néhány kérdés megválaszolása után magyarázatot kért az összejövetel nem kielégítő légköré-

re, amelyre olyan váratlanul beesett. Az ezredes és Sinnett úr ahogyan tudták, megmagyarázták, de ő röviden elrendelte, hogy zárják be az összejövetelt, és a tisztségviselőket felszólította, hogy azonnal tartsanak vele egy megbeszélést. A tagság rendkívül izgatott állapotban távozott, a tisztségviselők pedig várakoztak Madame Blavatsky-ra az egyik szomszédos nappali szobában.

Mivel meghívásom volt, hogy töltssem az éjszakát Sinnett úrnál, bár csak egy új és jelentéktelen tag voltam, ott kellett maradnom a nagyobb emberekkel mögöttük helyet foglalva, és így történt, hogy tanúja voltam egy nagyon figyelemre méltó jelenetnek, ami következett. Madame Blavatsky teljes magyarázatot akart hallani az alosztály állapotáról és a Sinnett úr és Dr. Kingsford közötti ellentétről. Miután megkapta, mindkettőjüket úgy minősítette, hogy olyanok, mint két önféjű iskolás fiú, végül pedig kezet fogott velük előttünk annak jeléül, hogy az ellentéteiket barátilag lerendezték! Mindazonáltal arra utasította Dr. Kingsfordot, hogy hozzon létre egy saját alosztályt, amelyben a tanításokat kizárólag az ő nézőpontjából lehet megvitatni. Ez az utasítás néhány napon belül meg is valósult, és az új csoport felvette a Hermetikus alosztály nevet. Már amennyire emlékszem, nem hiszem, hogy valaha is néhánynál több tagja volt, és úgy vélem, hamarosan eltűnt a sülyesztőben.

Madame Blavatsky és Olcott ezredes egyaránt csatlakoztak a Sinnett úr házában levő társasághoz, és késő éjszakáig ott maradtak. Madame Blavatsky kifejezte erőteljes rosszállását amiatt, hogy a tisztségviselők nem hatékonyak az összejövetel jobb kezelésében. Természetesen én is ott voltam, Sinnett úr pedig megragadta az alkalmat, és elmesélte neki a Light spiritisza újságnak írt levelemet arról, amikor az Ernest szellem megtagadta a Mestereinket. Amikor meghallotta ezt a kis történetet, nagyon kutatóan megnézett magának, és megjegyezte:

„Nincs túl nagy véleményem a papságról, mert a legtöbbjüket álszentnek, vaskalaposnak és ostobának találom, de ez egy bátor cselekedet volt, köszönet érte. Ön jó rajtot vett, talán tehet még valami mást is.”

Teljesen biztosak lehetnek abban, hogy ezt követően egyetlen alkalmat sem hagytam ki, hogy részt vegyek bármilyen találkozón, amelyen ő jelen volt, és bár túlságosan szégyellős voltam, hogy előre nyomuljak, és kérdéseket tegyek fel, de lelkesen hallgattam minden szót, ami az ajkát elhagyta, és azt hiszem, ilyen módon nagyon sok mindent tanultam.

Bárcsak át tudnék adni olvasóimnak néhány találó elképzelést arról, hogy milyen volt ő számomra és mindannyiunk számára, akik olyan szerencsések voltunk, hogy közeli kapcsolatba kerültünk vele, arról a valóban óriási hatásról, amit ránk tett, arról a mély benyomásról és erős lelkesedésről, amit bennünk keltett.

Már csak néhányan vagyunk, akik ismerték őt fizikai valójában, és azt hiszem, azonnali kötelességünk és előjogunk, hogy megpróbáljunk átadni fiatalabb testvéreinknek legalább néhány gondolatot, amely köré felépíthetik nagy alapítónk mentális képét, mivel karmájuk nem olyan, ami megengedte volna, hogy fizikai testében láthassák.

IV. fejezet Madame Blavatsky

Egy pillanatra megpróbálnám úgy látni őt, ahogyan egy kívülálló láthatta, ha ez lehetséges volna a számomra. Őszintén szólva nem hiszem, hogy ezt meg tudnám tenni, mert szeretem őt a legmélyebb szeretettel, és mindenkinél jobban tisztetem, kivéve az ő nagy Mestereit és az enyémet. Így talán nem tudok ránézni szenvedélymentesen, kívülről, de legalább megpróbálkozom vele. Láttam sok idegent a közelébe kerülni. Megpróbálom elmondani önöknek, amit láttam tükröződni az arcukon és a fejükben. Az első dolog, ami valamennyiüket megdöbbenett, ami engem is mindig megdöbbenett, az óriási erő volt, amit kisugárzott. Abban a pillanatban, amikor az ember Madame Blavatsky közelébe került, azt érezte, hogy itt van valaki, aki számít, valaki, aki képes megcsinálni dolgokat, határozottan a világ egyik legnagyobb személyisége, és azt hiszem, hogy egyikünk sem szabadult soha ettől az érzéstől.

Persze, volt sok ember, aki nem értett egyet az általa mondott különböző dolgokkal, és voltak mások közöttünk, akik nagy lelkesedéssel követték. Annyira erős személyiség volt, amelyet soha nem láttam azon ezrek között, akikkel találkozott, és akik közömbösek voltak a számára. Néhányuk teljesen gyűlölték, de többen voltak, akikre óriási benyomást tett. Sokakat félelemmel vegyes tisztelettel töltött el, de azok, akik a legjobban ismerték, soha nem múló érzésekkel szerették és szeretik még most is. Még most is szoktam látni olyanokat, akik jól ismerték, és úgy tűnik, hogy mindannyiukban az emléke olyan élénk, mint az én szívemben, és soha nem múlik el az iránta érzett szeretetünk. A benyomás, amit keltett, leírhatatlan. Teljesen meg tudom érteni, hogy voltak olyanok, akik félték tőle. Egyenesen átnézett az emberen, nyilvánvalóan látott mindent, ami az emberben volt, és vannak olyanok, akik ezt nem szeretik. Hallottam, amikor néha rendkívül zavarba hozó kijelentéseket tett azokról, akikhez beszélt.

Azt mondom, hogy ez a minden beborító erő érzése volt az első dolog, ami az emberben megszületett, utána pedig nehéz megmondani, mi következett, de volt egy rettenthetetlen bátorság érzete körülötte, amely nagyon üdítő, a végsőkéig szókimondó volt, az ember egyáltalán nem mondana udvariasságot, de ő pontosan azt mondta, amit gondolt, és pontosan azt, amit érzett, és vannak olyan emberek, akiket leginkább sokkol, ha a meztelen igazsággal szembesülnek, de hát ez volt az, amit adott nekik. Elképesztő erő volt az első benyomás és talán a bátorság, a szókimondás és az egyenesség volt a második. Azt hiszem, a legtöbben hallottuk, hogy gyakran vádolták csalással azokat, akik nem szerették vagy félték tőle. Az ellenségei bűnösnek gondolták szálhámosság, hamisítás és mindenféle különleges dolgok miatt. Azok, akik ilyen rágalmakat ismételtetnek napjainkban, olyan emberek, akik soha nem találkoztak vele, és bátorkodom azt mondani, hogy akik most így beszélnek róla, ha egy órányit a társaságában tölthetnének, felismernék rágalmaik dőreségét. Meg tudom érteni, hogy bizonyos dolgokat fel lehet ellene hozni, például, hogy néha lábbal tiporta el az emberek előítéleteit, talán jó dolog, ha az emberek alkalmanként feltárhatják az előítéleteiket. Viszont szálhámossággal és hamisítással vádolni, teljes ostobaság volt bárki számára, aki ismerte őt. Még azt is mondták róla, hogy orosz kém. (Nagy rémület volt abban az időben, hogy Oroszország valamit forral India ellen.) Ha valaha is volt a földön olyan ember, aki tökéletesen alkalmatlan volt kémnek, akkor az Madame Blavatsky volt. Tíz percig sem lett volna képes fenntartani a szükséges megtévesztést, mindent kiadott volna a szinte kíméletlen szókimondásával. Bármiféle csalásnak a gondolata is Madame Blavatsky-val kapcsolatban elképzelhetetlen azok számára, akik ismerték, akik egy házban laktak vele, és tudták, hogyan mondta ki egyenesen azt, amit gondolt és érzett. Tökéletes őszintesége volt csodálatosan összetett jellemének egyik legjellemzőbb tulajdonsága.

Azt hiszem, a következő dolog, aminek a kívülállóra mély benyomást kellett gyakorolnia, az a ragyogó intellektusa volt. Kivétel nélkül a legremekebb beszélgetőtárs volt, akivel valaha találkoztam, és sok mindenivel találkoztam. A legcsodálatosabb szellemes válaszokat adta, szinte túlságosan is. Teljes tudással rendelkezett mindenféle nem mindennapi dologban is, úgy értem, olyan témákban, amik többé-kevésbé kapcsolatban álltak a mi gondolatmenetünkkel, viszont nehéz beazonosítani, a gondolatok milyen széles skálája az, amit a teozófia címszó alá beveszünk. Beletartozik valaminek legalább az ismerete nagyszámú, teljesen eltérő területen. Madame Blavatsky rendelkezett ilyen tudással. Bármilyen is került elő a beszélgetés folyamán, Madame Blavatsky-nak mindig volt valami mondanivalója róla, és az mindig valami határozottan szokatlan volt.

Bármilyen is volt, soha nem volt mindennapi. Mindig volt valami új, megdöbbentő, érdekes, szokatlan mondanivalója a számunkra. Nagyon sokat utazott, főleg a világ kevésbé ismert részeire, és szemmel láthatóan emlékezett mindenre, még a legkisebb eseményre is, ami valaha is történt vele. Tele volt mindenféle sziporkázó anekdotával, csodálatos mesélő volt, olyan, aki a történetét jól tudta elmondani és a nézőpontját hatékonyan bemutatni. Ebből a szempontból is figyelemre méltó személyiség volt, ahogyan sok másból is.

Hamarosan, egy kis bensőségesebb beszélgetés után az ember szembesült az életének nagy központi főtámaszával – a Mestere iránti erős rajongásával. Nagy tisztelettel beszélt róla, ami csodálatos dolog, annál is csodálatosabb, mert tény, hogy Madame Blavatsky-t éppen hogy nem lehetett tisztelettudó természetűként leírni. Ellenkezőleg, mindig mindennek a humoros oldalát látta

meg. Eltekintve ettől a nagy központi kérdéstől, néha viccet csinált olyan dolgokból, amiket néhányunk szentnek tekintett volna, de ez a legteljesebb szókimondása miatt volt, ami miatt gyűlölt bármilyen színlelést vagy szerepjátszást, és hogy a tiszteletadásnak a jelentős része valójában csak üresfejűség, bár az talán közeli rokonságban van a tiszteletreméltósággal.

Amit ő nyárspolgári tiszteletre méltóságnak nevezett, az leginkább vörös posztó volt Madame Blavatsky számára, mert gyakran nagyon sok képmutatás van a külső látszat fenntartásában, miközben belül olyan gondolatok és érzelmek vannak, amik egyáltalán nem tiszteletre méltók. Ilyen esetekben széttépte a fátylat, még felfedte a mélyben húzódó dolgokat, ami nem tette boldoggá a szerencsétlen áldozatot, mert ilyen jellemzők mellett senki nem nevezte volna őket tiszteletre méltó személynek. Viszont abban a pillanatban, amint a Mesteréről kezdett beszélni, a hangja szerető áhítattal tónusát vette fel, és az ember láthatta, hogy a Mestere iránti érzése jelentette számára a valódi életet. A Mester iránti legteljesebb bizalmat, a szeretetét és tiszteletét, szemben azzal a ténnyel, hogy a mindennapokban nem volt tisztelettudó, annyira csodálatos volt látni.

Azt hiszem, ezek voltak a legjellemzőbb dolgok, amiket egy idegen megláthatott benne. A fiatalabb tagjaink, amikor felnőnek, és elolvassák a könyveit, és egy kicsit felismerik, hogy mivel tartozunk neki, idézhetik őt, és mondhatják, hogy milyen csodálatos ember volt, majd pedig elég valószínű, hogy találkozhatnak olyan emberekkel, akik elmondják nekik, hogy Madame Blavatsky-t leleplezték, és szélhámosnak találták. Kérdezzék meg az ilyen rágalmozóktól:

- Önök ismerték őt?

- Óh, nem – fogják válaszolni –, természetesen nem.

Önök, akik ezt olvassák, így felelhetnek:

- Olvastam egy beszámolót, aki egy őt rendkívül jól ismerő írt, és ő azt mondta, hogy minden ilyen történet szemszédett hazugság, és hogy teljesen lehetetlen, hogy ezeknek a családoknak bármelyikét is végrehajthatta volna, nem is csaphatta volna be az embereket olyan módon, ahogyan mondják róla.

Számos példát tudnék mondani, amelyben csalással vádolták, és el tudom mondani, pontosan mi történt valójában, és biztosíthatom önöket, hogy semmilyen félrevezetés nem történt. Ezt határozottan tudom. Lehet, hogy hallottak egy bizonyos jelentésről, amit a Society of Psychical Research bizottsága készített, amely elutazott Indiába kivizsgálni az ügyét. Ha bárki abból idéz önöknek, elmondhatják nekik azt, amit én, aki még mindig élek, Adyar-ban voltam, amikor az a fiatal ember (bocsánat, de azt kell mondanom, rendkívül felfuvalkodott fiatalember volt), megjelent, hogy elkészítse a jelentését, és el tudok mondani olyan dolgokat arról a jelentésről, amik megmutatják, mennyire megbízhatatlan is volt, bár biztos vagyok benne, hogy a szándékai becsületesek voltak. Úgy hallottam, hogy sok évvel később elismerte a jelenlegi elnökünknek, hogy ha annyit tudott volna a pszichikus dolgokról 1884-ben, mint a beszélgetésük idején, akkor a jelentése nagyon különböző lett volna.

A döntését H. P. B. ellen hozta meg azokkal a levelekkel kapcsolatban, amiket a Mesterektől kapott, azt mondva, hogy ő írta azokat magának. Én magam is kaptam ilyen leveleket, amikor sok ezer kilométernyire volt. Láttam azokat megérkezni, amikor jelen volt, és láttam azokat megérkezni, amikor messze volt, és megcáfolhatatlanul tudom, hogy nem ő írta azokat a leveleket. Ezt azért mondom el önöknek, mert úgy gondolom, értékes lehet a számukra, ha azt tudják mondani, hogy láttak vagy ismertek valakit, aki személyes tanúbizonyságot tett arról, hogy nem volt csalás ezekben a dolgokban. Egy szemtanú tanúvallomása súlyosabb, mint sok ember előítélete, akik mivel nem voltak jelen, csak harmad vagy tizenharmad kézből hallottak ezekről a dolgokról.

Ne feledjük, hogy – egyszerűen fogalmazva – Madame Blavatsky nélkül nem létezne Teozófiai Társulat, nem lenne meg mindannak a dicsőséges tanításnak a bemutatása a nyugati emberek számára. Ezzel talán többet állítok, mint kellene, mert a Nagyok, akik a háttérben állnak, két csatornán keresztül tettek párhuzamosan erőfeszítéseket, az egyik Madame Blavatsky volt, a másik pedig Dr. Anna Kingsford. Ismertem mindkettőjüket. Csak azt tudom mondani, hogy amíg Dr. Kingsford tanítása remek és érdekes volt, mégsem tett mély benyomást, nem érintette meg a világot észrevehető mértékben, míg a Teozófiai Társulat létezése azt mutatja, hogy Madame Blavatsky tanítása igen.

Még a Teozófiai Társulat is csak a munkájának kis részét mutatja, mert a Társulat minden tagjára 10, 12 vagy 20 nem tag eshet, akik olvassák a könyveit, és teozófiai ismeretekre tesznek szert. Így a tanítása minden tekintetben túlterjedt a Társulatának méreteink. Ez az, amit Madame Blavatsky tett értünk és a világért, és amiért szeretetünkkel és hálánkkal tartozunk neki. Mindig ezt mondta nekünk:

„Ezek a tények, de ne higgyétek el azokat, mert én mondom. Használjátok a saját fejeteket és józan eszeteket, keltsétek életre a tanítást, és bizonyítsátok be azt magatoknak. Ne ócsároljátok, vagy zsörtölődjétek, vagy kritizáljátok, dolgozzatok.”

Mi, akik elfogadtuk a kihívását, mi, akik követtük a tanácsát, hamarosan azt találtuk, hogy a kijelentései beigazolódtak, hogy a tanításai igazak. Ugyanígy önöknek, akik a mai időkben követik őt, azt mondhatom: „Menjenek, és cselekedjenek hasonlóképpen”.

Nézzék meg valamennyien: soha nem feledjük őt, minden évben a Fehér Lótusz Napján, ahogyan kívánta, emlékezünk az alkalomra. Nem azt kérte, hogy bárki is róla beszéljen, bár a szeretetünk és a tiszteletünk mindig oda vezet, hogy megteesszük. Még csak nem is azt kérte, hogy a saját könyveit kell olvasnunk, hanem hogy valamit olvassunk a Bhagavad Gitából és az Ázsia Világosságából, és ez az, amit minden teozófiai alosztályban megtesznek a mai napig, és remélem, ez mindig így lesz, és ez soha nem engedi meg, hogy alapítónk emléke elhalványuljon az elménkben. Azt szeretném, ha felismernék a ténytet, és azt mindig észben is tartanák, hogy mindaz, amink van, és mindaz, amit tanultunk, bármilyen formában is jusson most el hozzánk, azt tényleg Madame Blavatsky-nak köszönhetjük.

V. fejezet A megválaszolt levél

Talán emlékeznek rá, hogy egy korábbi fejezetben említettem egy levelet, amit Kuthumi Mesternek címeztem, és egy Ernest nevű szellemre bízam a kézbesítését. Végül kaptam rá választ, de nem Ernesten keresztül, és egészen addig az estéig nem, amíg Madame Blavatsky el nem utazott Indiába. A Mester nekem írt levelének szövege megtalálható Jinarajadasa könyvében, a Bölcsesség Mestereinek leveleiben, a 27. oldalon. Azt mondta, hogy nem szükséges Indiában tartózkodni a próbatanítványság hét éve alatt, vagyis hogy a tanítvány azt bárhol teljesítheti. Figyelmeztetett, hogy a keresztény egyház papjaként osztoznom kell annak a testületnek a csoportkarmájában, és határozottan közölte, hogy sok olyasmi van abban a karmában, ami szörnyen rossz. Azt javasolta, hogy elutazhatnék Adyar-ba néhány hónapra, hogy meglássuk, tudnék-e dolgozni a központ stábjával, és hozzátette ezt a fontos megjegyzést: „Az, aki lerövidítené a próbatanítványság idejét, annak áldozatot kell hoznia a teozófiáért. A levele ezekkel a szavakkal ért véget:

Kérdezed tőlem azokat a szabályokat, amiket figyelembe kell venni a próbatanítványság ezen ideje alatt, és hogy mennyire hamar merheted remélni, hogy az elkezdődhet. Ezt válaszolom: neked kell a saját kezvedbe vened a saját jövődet, és minden nap te szöheted annak szövetét. Bár csak megkövetelhetném, hogy ezt vagy azt a dolgot kell megcsinálnod, de egyszerűen csak javasolhatok, nekem kell felelősnek lennem az előrelépésből esetlegesen kiáradó hatásért, és te csak egy másodlagos érdemre teszel szert. Gondolkozz ezen, és be fogod látni, hogy ez az igazság. Vesd bele tehát a sorsodat az Igazság ölébe, soha nem félve attól, hogy a válasza nem lesz tökéletesen igaz. A tanítványság egy tanulási és egy próbatételi szint, és egyedül a tanítvány tudja meghatározni, hogy ez az adeptusságban vagy kudarcban fog végződni. A tanítványok rendszerünk hibás elképzelése következtében túlságosan gyakran figyelik és várják az utasításokat, értékes időt elvesztegetve, amit személyes erőfeszítésekre kellene fordítani. Az ügyünknek szüksége van misszionáriusokra, fanatikusra, ügynökökre, talán még mártírokra is. De nem lehet elvárni egyetlen embertől sem, hogy legyen bármelyik is. Válaszd ki tehát, és értsd meg saját rendeltetésedet, és segítsen neked a mi Urunk, Tathagata emléke a legjobb döntést meghozni.¹

¹ Jinarajadasa a következő megjegyzést teszi: „A mi Urunk, Tathagata emléke” egy olyan meglepő kifejezés, amit csak a levél megérkezése után hosszú évek elteltével sikerült megérteni. Régi elmúlt életek eseményeire utal, amikor

Szerettem volna azt válaszolni erre, hogy a körülményeim olyanok, amik lehetetlenné teszik, hogy három hónapra Adyar-ba menjek, utána pedig visszatérjek a munkámhoz, amely elfoglaltságomat jelentette, azonban teljesen készen álltam azt a munkát végleg eldobni magamtól, és az életemet teljesen az Ő szolgálatának szentelni. Miután Ernest olyan nyilvánvalóan cserbenhagyott, nem ismertem semmilyen módot, hogy ezt az üzenetet elküldjem a Mesternek, csak hogy átadjam Madame Blavatsky-nak, mivel pedig ő másnap készült elutazni Angliából Indiába, Londonba siettem, hogy találkozzak vele.

Nem volt könnyű rábírnom, hogy olvassa el a levelet, mivel nagyon határozottan azt mondta, hogy az ilyen üzenetváltások csakis a címzetre tartoznak. Kénytelen voltam ezért erősködni, és végül elolvasta, majd megkérdezte, mit szeretnék mondani a válaszban. Elmondtam neki a fentieket, és megkérdeztem, ezt az információt hogyan lehet eljuttatni a Mesternek. Azt válaszolta, hogy Ő már tudja, ezzel természetesen arra a rendkívül közeli kapcsolatra utalt, amiben Vele állt, ezért aztán bármi is volt a fejében, az az Övében is volt, ha Ő úgy akarta.

Azt mondta, hogy várjam meg, és semmilyen körülmények között ne hagyjam magára. Teljesen ragaszkodott ehhez a körülményhez, még a hálószobájába is vele kellett tartanom, amikor bement, hogy feltegye a kalapját, amikor pedig egy konflisra volt szükség, visszautasította, hogy elhagyjam a szobát, odamenjek a bejárathoz, hogy füttyentsek egynek. Egyáltalán nem értettem akkor ennek a célját, de később rájöttem, hogy azt akarta, hogy azt tudjam mondani, hogy egy pillanatra sem került ki a látókörömből attól kezdve, hogy elolvasta a Mestertől érkezett leveletemet és átvette tőlem a válaszat. Olyan élénken emlékszem, mintha tegnap lett volna, hogyan mentem vele a kétkerekű konflison, és arra a szégyenlős zavarodottságra, amit éreztem, amit részben ez a megtiszteltetés eredményezett, részben pedig a félelmem, hogy szörnyű kényelmetlenséget kell neki okoznom, mert bepréslődtem oldalra az ülés kicsi sarkába, miközben az ő hatalmas tömege lenyomta az ő oldalán a járművet, és így a rugók egész úton végig csikorogtak. Cooper-Oakley úr és felesége készült elkísérni őt Indiába vezető útján, és az ő házuk volt az, ahová vele mentem azon a késő éjszakai órán, tulajdonképpen azt hiszem, már éjfél után volt, így valójában azt kellene mondanom, hogy nagyon korán, másnap reggel.

Első jelenésem

Még abban a késői órában is nagyszámú odaadó barát gyűlt össze Mrs. Oakley szalonjában, hogy elbúcsúzzanak Madame Blavatsky-tól, aki egy karosszékben ült le a tűzhely mellett. Ragyogó beszédet tartott a jelenlevőknek, és megsodort egyet állandó cigarettáiból, amikor hirtelen a jobb kezével nagyon különös módon a tűz felé kapott, és a tenyerét felfelé fordította. Meglepődve nézett le rá, ahogyan én is, mert a közelében álltam a kandallópárkányra könyökölve. Többen teljesen tisztán láttuk, amint egyfajta fehéres köd képződik a tenyerén, majd besűrűsödik egy darab összehajtogatott papírrá, amit azonnal átnyújtott nekem ezt mondva: „Itt a válasza”. A szobában természetesen mindenki körülöttem csoportosult, de ő kiküldött engem, hogy olvassam el, mondván, hogy senki nem engedhetem meg, hogy lássa a tartalmát. Egy nagyon rövid levél volt, és így szólt:

Mivel az intuíciónak a helyes irányba vezetett, és megértette veled, hogy az a kívánságom, hogy haladéktalanul menj Adyar-ba, így többet is mondhatok. Minél hamarabb indulsz, annál jobb. A szükségesnél egy nappal se vesztegess többet. Hajózz el 5.-én, ha lehetséges. Csatlakozz Upasika-hoz² Alexandriában. Ne tudjon senki arról, hogy méz, és oltalmazzon meg Urunk áldása és az én szegényes áldásom minden gonosztól az új életedben. Üdvözöllek, új tanítványom.

K. H.

CWL. látta szemtől szembe a Nagy Urat. Olyan ez, mintha a Mester ilyen módon próbált volna belépni CWL. személyisége mögé, közvetlenül az Én-hez, amelynek tudatában a nagy igazságok közvetlen tudásként léteznek.

² Upasika egy női testben élő tanítványt jelent, Mestereink gyakran ezen a néven beszéltek Madame Blavatsky-ról.

Menetparancs

Okkult ügyekben a hallani azt jelenti: engedelmessé válni. Madame Blavatsky azon a napon utazott el Londonból Liverpoolba, ahol felszállt a Clan Drummond gőzhajóra. Eközben én körberohantam a hajózási irodákat, megpróbáltam magamnak is egy hajójáratot szerezni. A P. and O. gőzösön, amely 5.-én készült indulni, nem volt egyetlen üres fekhely sem semmilyen osztályon, így vonakodva arra kényszerültem, hogy máshol keressek. Sok kérdezősködés után az egyetlen lehetőségnek az adódott, hogy utazzak a Messageries Mari-times gőzössel, az Erymanthe-tal Marseilles-ből Alexandriába, de ahhoz, hogy ezt megtegyem, el kellett utaznom Londonból 4.-én éjszaka. Lerohantam Hampshire-be, hogy összepakoljam a dolgaimat és ingóságaimat, és hogy megtegyem a végső intézkedéseket, és elmondhatom, hogy egészen addig nem kerültem ágyba, amíg el nem hagytam Angliát! Mohini és Miss Francesca Arundale kijöttek a Charing Cross állomásra, hogy lássanak elindulni, és átadják őszinte jókívánságaikat a furcsa új élethez, ami megnyílóban volt előttem.

Karanténban

Eseménytelenül értem Marseilles-be, csak éppen ott a feltételezések szerint kolera volt a városban. Felszálltam az Erymanthe-ra, és úgy emlékszem, az utazás a Földközi tengeren keresztül viharos volt. Az utazás alatt az Esoteric Buddhism-ot olvastam tizedszer, eléggé alaposak voltunk a tanulmányainkban abban az időben. Amikor elértünk Alexandriába, óriási felháborodásomra azt találtuk, hogy a Marseilles-i kolera híre miatt az egyiptomi hatóságok öt napra valamennyiünket karanténba terveznek zárni. El tudják képzelni a türelmetlenségemet és a félelmemet, hogy a késlekedés azt eredményezheti, hogy teljesen elszalasztom Madame Blavatsky-t. Nem engedték meg, hogy a városban legyünk, hanem elvittek bennünket valamilyen kaszárnyába, Ramleh-ba, ahol egy fontot számítottak fel naponta a nagyon kényelmetlen elszállásolásért. Természetesen mindannyian tökéletesen jól voltunk, és teljesen meg voltunk győződve, hogy az egész dolog egy színjáték, amit azért játszottak el, hogy még több pénzt húzzanak ki tőlünk, az egyiptomi hivatalnokok széles mosolya pedig azt mutatta, hogy teljesen élvezték a helyzetet.

A külvilággal való egyetlen kapcsolattartási pontnál egy nagyon súlyos kettős kerítés volt, amelynek részei között talán öt méter távolság volt. Egyfajta kicsiny favonat ment az egyik kerítéstől a másikig, és egy doboz volt rajta, mindkét végén egy kötéllel, azt húzogatták ide-oda, hogy kintről ellátmányt hozzon, vagy hogy kivigye a leveleinket és bármilyen dolgot, amit esetleg vásárolni szerettünk volna. Egy nagy vízzel telt tál volt felszerelve a dobozban, és arra utasítottak, hogy abba dobjunk bele bármilyen pénzérmét, amivel vásárlásainkért akartunk fizetni, míg a leveleket, amiket postázás céljából kiküldtünk, két vagy három helyen átszúrták, és szigorúan átfüstölték. Az eljárás több mint nevetséges volt, és olyan viselkedést alakítottunk ki, hogy viccelődni kezdtünk az alkalmazottakkal, ragaszkodva ahhoz, hogy amikor visszajárót kellett küldeniük hozzánk, azt is bele kellett dobniuk a vízbe!

Az egyik átszurkált levél segítségével kapcsolatot teremtettem a brit konzullal, és megtudtam tőle, hogy Madame Blavatsky és kísérei rendben megérkeztek, de tovább mentek Port Said-ba, ahol rám vártak. Amint kiengedtek az aljas fogságból, postakocsival elmentem a Hotel Abbat-ba, hogy egy igazi fürdőt vegyek és elfogadható ételt egyek, majd elkezdtem keresni, hogyan juthatok Port Said-ba. Abban az időben még nem volt vasút, és azt találtam, hogy a következő lehetőségem ismét az, hogy az Erymanthe gőzössel megyek, amit szintén karanténban őriztek, ahogyan bennünket is. Nyilvánvalóan sokkal kényelmesebb lett volna, ha lett volna annyi eszük, hogy a hajó fedélzetén hagynak bennünket, de mivel mi Alexandriába tartó utasok voltunk, ezt nem tették meg, ráadásul abban az esetben az egyiptomi kormány helyett a gőzös kapta volna a napi egy fontunkat!

Ismét találkozunk

Ugyanazon az estén kihajóztunk, és másnap reggelre értünk Port Said-ba, ahol A. J. Cooper-Oakley úr jött ki elém, és vitt el abba a szállodába, ahol Madame Blavatsky-t és Mrs. Oakley-t a verandán ülve találtam. Madame Blavatsky utolsó szava Londonban hozzám ez volt: „Aztán ne-hogy cserbenhagyjon!”, most pedig így üdvözölt: „Nos Leadbeater, hát tényleg eljött, minden ne-hézség ellenére”. Azt válaszoltam, hogy természetesen eljöttem, és hogy amikor megígértem, akkor meg is fogadtam, hogy megtartom, amire csak ennyit válaszolt: „Örüljön neki!”, majd bekapcsoló-dott egy élénk beszélgetésbe – minden beszélgetés, amiben Madame Blavatsky részt vett, mindig élénk volt. – amit nyilvánvalóan megszakított az érkezésem. Bár ennél többet nem mondott, világó-san örömet szerzett neki, hogy megjöttem, és úgy tűnt, a jelenlétemet a kíséretéhez tartozónak te-kinti, mint az egyik kártyalapot abban a játékban, amit játszania kellett. Azért kellett gyorsan visz-szatérnie Indiába, hogy megcáfolja a Keresztény Főiskola misszionáriusainak rosszindulatú rágal-mazásait, és úgy látszott, a tény, hogy viszi magával az anglikán egyház egyik papját, aki feladta jó pozícióját abban az egyházban, hogy az ő lelkes tanulóává és követőjévé váljon, egy őt támogató érvnek tekinti.

VI. fejezet Egy hirtelen változás

Az előző fejezetet ott hagytuk abba, hogy talákoztam Madame Blavatsky-val Port Said-ban egy szállodában, ahol örömmel arra számítottam, hogy nyugodtan várhatjuk, amíg a gőzösrünk meg-érkezik. Nem ismertem Madame Blavatsky-t olyan jól, mint majd később megismertem, vagy való-színűleg nem éreztem annyira hevesnek. Elfoglaltam egy hálószobát, és le vadásztam néhány tucat szúnyogot az ágy függönyének belsejéről, és már alig vártam nagy örömmel, hogy az éjszaka ké-nyelmesen fogok aludni. Hamarosan azonban, amint besötétedett, Madame Blavatsky kapott egyet azokból a hirtelen inspiráció-felvillanásokból, amik olyan gyakran eljutottak hozzá a dolgok belső oldaláról. Ő általában ezeket az általa Testvéreknek nevezettek egyikének vagy másikának tulajdo-nította – ezen a fogalmon nem csak egyes Mestereket értett, hanem számos tanítványukat is. Ebben az esetben az útmutatás, amit kapott, teljesen felborította minden tervünket, mert arra utasította, hogy a gőzösrünkre való nyugodt várakozás helyett azonnal utazzunk el Kairóba, ahol kapni fogunk bizonyos információt, amit nagyszerűen fel tud használni alattomos szolgálói, Coulomb-ék kezelés-ében.

A Khedive-i postahajó

Abban az időben még nem közlekedett vonat Port Said-ba, és az egyedüli mód, ahogyan el-juthattunk Kairóba az volt, hogy lemegyünk a Szuezi csatornán Ismailia-ig, ahonnan elvonatozha-tunk a fővárosig. Az utazás le a csatornán egy kicsinyke gőzössel történt, ami olyan volt, mint egy vontató gőzös, amelyet a Khedive-i postahajó címmel tiszteltek meg. Minden nap éjjélkor indult Port Said-ból, és kora reggel ért Ismailia-ba. Jól hangzó neve ellenére talán ez volt a legkoszosabb és legkényelmetlenebb hajó, amin valaha is megfordultam, de természetesen mindent el kellett kö-vevtnünk. A hajófarban volt egy kicsi, kb. 1 m²-es odú, amit közös kabinnak neveztek, és aminek a hátuljából nyílt egy szekrényféleség, amit női szobának hívtak. Az azonban ablak nélküli volt, így amikor be volt zárva, teljes sötétség volt benn. Erről lemondtunk Madame Blavatsky javára.

Oakley úr, aki nagyon kimerült volt, és azt hiszem eléggé bosszús is a terveink hirtelen megváltozása miatt, ledobta magát egy kemény faülésre a közös kabin egyik oldalán, míg Mrs. Oakley és én figyelembe véve a hatalmas csótányok seregét, amik már teljesen birtokukba vették mindkét kabint, inkább fel-alá sétálva kívántuk tölteni az éjszakát a néhány méteres nyitott fedélze-ten, ami kb. hat lépés hosszúságú volt. Időnként megálltunk, hogy benézzünk Oakley úrra, de ő bé-késen aludt, noha teljesen beborították a már említett undorító teremtmények, és mások is. Mrs.

Oakley, aki különösen finnyás személy volt a mindennapi életben, teljesen maga alatt volt – talán természetes is, így megpróbáltam mindent, hogy megvigasztaljam a dicsőség és szépség ragyogó képeivel, ami reményem szerint Indiában vár ránk.

Ez ment néhány órán keresztül, amikor az egyhangúságot hirtelen szomorú kiáltások törték meg a szekrényében levő Madame Blavatsky-tól. Mrs. Oakley azonnal bátran berontott, egy pillanatra megremegéssel szembeszállva a rovarinvázióval, és Madame Blavatsky-t nagyon beteg és nagy fájdalmak között találta, hevesen követelve a kényelembe helyezését, ami azon a mocskos kis vontatógőzösön nem volt lehetséges. Szerencsére a következő megálló Kantara falunál volt, annál a helynél, ahol a Kairóból Jeruzsálembé vezető zarándokút keresztezi a csatornát, és rábírtuk gyászos hajónk kapitányát, hogy várjon ránk ott néhány percig. Természetesen nem volt semmiféle hajóhíd, de még kikötőhíd sem, de valahonnan kerítettek egy pallót, egy közönséges építéspallót, ami talán 30 centi széles volt. Oakley úrnak és nekem kellett szerencsétlen vezetőnket annak segítségével a partra vinnünk. (Madame Blavatsky abban az időben 111 kg volt, ezt azért tudom, mert magam mértem meg a hentes mázsán a Navarino gőzös fedélzetén néhány nappal később.)

El tudják képzelni, hogy ez megerőltető munka volt, Madame Blavatsky nyelve pedig ebből az alkalomból a kedvességnél feltűnően erősebb volt. De így vagy úgy a hőstettet végrehajtottuk: biztonságosan a partra vittük, kicsit később pedig vissza a fedélzetre, ami még komolyabb vállalkozás volt, mert a palló erősen emelkedett felfelé. Visszavittük a kamrácskájába, és Mrs. Oakley hősiiesen mellé ült, amíg álomba nem merült. Azt hiszem, Oakley úr is visszaaludt, de a felesége, amint elhagyhatta vezetőnket, kijött és sétált velem tovább a fedélzeten, amíg az egyiptomi hajnal halvány aranyában kikötöttünk Ismailia hajóállomásán.

Ismailia

Volt néhány óra a vonatunk indulásáig, így ésszerűnek tűnt elmenni egy szállodába, és megreggelizni. Abban az időben két szálloda volt a városban, és az azokat képviselő felhajtók vehemensen nyomták a szövegüket a rakparton. Oakley úr, akiről feltételezték, hogy a csapat üzletembere, nekiállt alkudozni az egyikkel. Madame Blavatsky bár még mindig sápadt volt, de le tudott jönni a partra, és lassan fel-alá sétálni a rakparton, de nem tűnt nyugtalannak a társaság miatt, valójában inkább visszataszítónak találta. Láttuk, hogy váltott néhány szót egy vagy két hivatalnokkal és a szállodák embereivel, és amikor kicsit később egy rogyadozó kocsis odahajtott, mi pedig el akartunk indulni a szállodához, a két hordár azonnal ádáz harcba kezdett a csomagjainkért.

Amikor hívtuk a kikötőparancsnokot, hogy avatkozzon közbe, kiderült, hogy miközben Oakley úr megegyezett az egyik emberrel, eközben Madame Blavatsky a másikkal, és természetesen, mivel ő beszélt arabul, sejtelmünk sem volt a részéről tett lépésekről, amíg indulásunk ideje el nem jött. Így abba a szállodába kellett mennünk, amit ő választott, és meg kellett békítenünk a másik szerencsétlen embert is, ahogyan tudtuk. A dolgok végül egyenesbe jöttek, természetesen lepénzelve mindkét veszekedő felet, és végül el tudtunk indulni békében, és tudtuk fogyasztani a reggelinket. Szegény Madame Blavatsky még mindig rosszul volt, és nyilvánvalóan nem volt a legjobb humoránál, de felháborodva utasította el azt a bátortalan javaslatot, hogy töltsünk egy napot Ismailia-ban, hogy visszanyerhesse az erejét. Így megfelelő időben elfoglaltuk a helyeinket a vonaton.

Egy üzenet

Ahogy folytatódott az utazás, Madame Blavatsky fokozatosan nyerte vissza az erejét, és elindult egy kis beszélgetés, de azt határozottan átszínezte az előző éjszaka hatása, mert a vezetőnk kitüntetett bennünket a legsötétebb jóslatokkal saját jövőnk sorsunkat illetően:

- Ah, maguk európaiak – mondta –, azt gondolják, be fognak lépni az okkultizmus útjára, és győzedelmesen lépkednek át minden nehézségein, alig tudnak valamit arról, mi vár maguk-

ra. Nem vették számításba úgy, mint én, az útközben jelentkező problémákat. Az indiaiak tudják, mire számíthatnak, és ők már átmentek olyan vizsgákon és próbákon, amikről maguk a legvadabb álmaikban sem képzeltek el, de maguk, szegény gyarló emberek, mit tudnak teljesíteni?

Folytatta ezeket a Kasszandra-szerű jóslatokat idegesítő monotóniával, de a hallgatósága túlságosan tisztelettudó volt, hogy megpróbáljon témát váltani. A fülke négy sarkában ültünk, Madame Blavatsky menetiránnyal szemben, Oakley úr pedig vele szemben egy korai keresztény mártír rezignált arckifejezésével, míg Mrs. Oakley bőségesen hullatta könnyeit egyre növekvő rémülettel az arcán, én pedig vele szemben ültem. Ami engem illet, olyasmi érzésem volt, mint amikor kinyitunk egy esernyőt erős zápor ellen, de úgy válaszoltam, hogy végül is egy csomó más ember lépett már rá arra az útra, és érte el célját. Úgy gondoltam, hogy még ha nem is tudom azt elérni ebben az életben, akkor is legalább jól megalapozhatom a következő élet munkáját. Che sara, sara!

Azokban a történelem előtti időkben a vonatokat általában füstös olajlámpásokkal világították meg, és minden fülke tetejének közepén volt egy nagy kerek lyuk, amibe a hordárok belehelyezték a lámpákat, miközben végig futottak a kocsik tetején. Mivel azonban ez napközbeni járat volt, nem volt lámpás, és az ember láthatta a kék eget a lyukon keresztül. Az történt, hogy Oakley út és én egyaránt hátradőlünk a sarkainkban, így mindketten láttuk annak a jelenésnek a megismétlődését, amit már korábban leírtam, hogy Angliában a tanúja voltam. Láttunk egy fehér ködgyógyó féleséget, ami az említett lyukban keletkezett, és egy pillanattal később besűrűsödött egy összehajtogatott papírossá, ami leesett fülkénk padlójára. Lehajoltam, felvettem és azonnal átnyújtottam Madame Blavatsky-nak, biztosnak tekintve, hogy bármely ilyen természetű kommunikációt neki szánunk. Azonnal kibontotta és elolvasta, és azt láttam, hogy egy piros pír jelenik meg az arcán.

„Puff neki – mondta –, ez van, amikor próbálok figyelmeztetni magukat azokra a nehézségekre, amik előtt állnak”, és odadobta a papírt nekem.

„Elolvashatom?” – kérdeztem, amire csak ennyit válaszolt: „Mit gondol, miért adtam oda magának?”

Elolvastam, és azt találtam, hogy egy levél, amit Kuthumi Mester írt alá, és nagyon finoman, de teljesen határozottan azt sugallta, hogy talán sajnálatos dolog volt, hogy amikor vele van néhány komoly és lelkes jelöltje, akkor olyan rendkívül nyomasztó képet mutat nekik az ösvényről, ami bár lehet, hogy nehéz, de végül is elvezeti őket a kimondhatatlan boldogsághoz. Utána pedig az üzenet néhány szavas kedves javaslattal végződött, ami név szerint mindegyikünknek szólt. Elnézést, hogy nem tudom teljesen pontosan idézni az üzenetet, bár abban biztos vagyok, hogy pontosan idézem fel általános hangnemét. A rövid mondat, ami személy szerint nekem szólt, így hangzott: „Mondja meg Leadbeater-nek, hogy elégedett vagyok a buzgalomával és odaadásával”.

Egy kis por

Aligha kell mondanom, hogy mindnyájan megvigasztalódtunk és emelkedetten és hálával telten éreztük magunkat, de bár dorgálást valószínűleg nem lehetett ennél finomabban megfogalmazni, nyilvánvaló volt, hogy Madame Blavatsky egyáltalán nem értékelt. Mielőtt a beszélgetésünk elkezdődött, valamilyen könyvet olvasott, amiről ismertetőt akart írni a The Theosophist-ban, és még mindig úgy ült, hogy a könyv kinyitva volt a térdén, a papírvágó kés pedig a kezében. Ekkor folytatta az olvasást, lesöpörve a sivatag porát (ami a nyitott ablakon keresztül jött be) a könyv lapjairól a papírvágó késével olvasás közben. Amikor egy különösen gonosz szélroham jött be, Oakley úr felállt, és olyan mozdulatot tett, mintha becsukná az ablakot, de Madame Blavatsky fenyegetően nézett fel rá, és ennyit mondott mérhetetlen megvetéssel: „Ugye nem zavarja egy kis por?” Szegény Oakley úr visszahúzódott a sarkába, mint egy csiga a házába, és a vezetőnk egyetlen további szót sem mondott, amíg be nem gördültünk a kairói állomásra. A por nyilván leginkább bosszantó volt, de az után a megjegyzés után azt gondoltuk, jobb, ha csendben tőrünk. Emlékszem, hogy szegény Mrs. Oakley azoknak a furcsa agyalmányoknak az egyikét viselte, amit a hölgyek tollboának neveznek, és mielőtt elértük Kairót, az egész dolog leginkább egy szilárd homokkötél volt, mivel a tollak egybeálltak.

Egy újabb hirtelen változás

Kairóban foglaltunk egy kocsit, és magától értetődően a Shephard's Hotelbe hajtottunk, mivel az volt az angolok szokásos szálláshelye. Úgy látszott, hogy mintegy 30 vagy 40 másik embernek ugyanez a gondolata támadt, mert a nagy előcsarnokban tömeget találtunk, és minden szörnyen kaotikus volt. A jelentős mennyiségű csomagjainkat egy kupacba raktuk az előcsarnok közepén a földre, és Madame Blavatsky rajtuk ült, míg Oakley úr megpróbálta átverekedni magát a tömegben a recepciós pultig, hogy szobákat foglaljon nekünk. Alighogy sikerült neki ezt megtenni – tulajdonképpen még mindig a tömegben küzdött, hogy visszajöjjön hozzánk –, amikor H.P.B. felugrott ülőhelyéről, és izgatottan kiáltott neki, azt mondva, hogy nem a Shephard's-ban fogunk megszállni, hanem átmegyünk a Hotel d'Orient-be, amit Coulomb-ék vezettek egyiptomi tartózkodásuk alatt. A sugallat arról szólt, hogy abban az épületben jelentős információhoz juthatunk, amit Madame Blavatsky felhasználhat, amikor majd később velük kell foglalkoznia.

Természetesen ez a szokásos zürzavarhoz vezetett, Oakley úrnak vissza kellett mennie és lemondania a lefoglalt szobákat, és folytattunk az utunkat a másik szállodába, ami bár nyilvánvalóan kevésbé volt divatos, de azért elég kényelmesnek bizonyult. Ez az Ezbekieh téren volt, és kellemes, az udvarra néző szobákat kaptunk. Több napot töltöttünk ott, és a sugallat, amit Madame Blavatsky kapott, sok gyümölcsöt hozott, mivel a szálloda jelenlegi személyzetétől és néhány, az épületben évekig dolgozó alkalmazottaktól számos bizonyító részletet tudott szerezni arra, hogy a korábbi bérlők megbízhatatlanul és becsstelenül vitték az ügyeket.

Egy Idősebb Testvér

Madame Blavatsky szobájában történt abban a szállodában, hogy először láttam meg a Testvériség egyik tagját. Miközben a földön ültem a lábainál papírokat rendezve neki, megdöbbenve láttam, hogy közöttünk egy férfi áll, aki nyilvánvalóan nem az ajtón jött be, ami pontosan velem szemben volt egész idő alatt, és nem nyílt ki. Felugrottam a meglepetés éles kiáltásával, ami féktelen nevetésre készítette a Madame-t. Évődve ezt mondta:

„Nem fog messze jutni az okkultizmus útján, ha ilyen könnyen megdöbben egy ennyire kicsi dolgon.”

Majd bemutatott a látogatónak, akiről kiderült, hogy az, aki most Djwal Kul Mester, bár akkor még nem kapta meg a beavatást, ami adeptussá tette.

Egyiptomi tartózkodásunk sok szempontból a legjelentősebb élmény volt, mivel Madame Blavatsky mindig elmondott egy csomó dolgot az ott látottak belső oldaláról. Ő már járt korábban Egyiptomban, és néhány hivatalnok jó ismerőse volt, beleértve a miniszterelnököt, Nubar Pasha-t, aki nagyon kedvesen meghívott mindegyikünket vacsorára. Úgy tűnt, hogy nagyon közelről ismeri az orosz konzult, Monsieur Hitrovo-t is, aki különlegesen kedves és udvarias volt velem, minden reggel egy csodás virágcsokrot küldött neki, és minden módon úgy kezelte, ahogyan egy legmagasabb osztályba tartozó hölgyet kell, mivel természetesen a saját országában az is volt. Bemutatott bennünket Monsieut Maspero-nak is, aki akkor a Boulak múzeum kurátora volt. Részletesen emlékszem, hogyan mentünk végig a múzeumon ezzel az úriemberrel, és Madame Blavatsky hogyan tudta elmondani neki a legérdekesebb információk tömegét a rábízott különböző érdekességekről.

Egy hátborzongató szertartás

Sok furcsa dolgot láttunk, és természetesen óriási előnyt jelentett a számunkra, hogy velünk volt valaki, aki nagyon jól értette a keleti szokásokat, és meg tudta magyarázni sok minden jelentését, amit nélküle nem érthettünk volna meg. Emlékszem, az egyik napon kinéztünk a szálloda ablakán, amikor megpillantottunk több embert, nyilvánvalóan mohamedánokat, akik összegyűltek egy

körben a tér kertjében, mindannyian arccal befelé. Némi előzetes mormogás után valamennyien elkezdtek egyfajta különösen erőszakos gyakorlatot végezni, felemelve kezeiket a fejük fölé olyan magasra, amennyire csak tudták, hátrahajolva, amennyire lehetett, majd előre lendülve, amíg ujjhegyeikkel megérintették az előttük levő talajt, és minden alkalommal, amikor ezt a rángatózó hajladozást tették, valamennyien egyszerre kiáltották isten nevét: „Al-lah-ha!”

Ez a figyelemre méltó előadás kb. fél óráig tartott, majd hirtelen valamennyien egy balfordulatot csináltak, és így – bár még mindig körben álltak – egymás háta mögé kerültek. Ekkor mindenki az előtte levő ember vállára tette a kezét, és elkezdtek körbe futni a körön, mindannyian egyszerre ugatva pontosan úgy, ahogyan a kutyák teszik. Ez talán öt percig folytatódott, és akkor az emberek egyike kiesett a körből, görcsben összeroskadt a földön, szörnyen küszködve, habzó szájjal. Pár pillanat múlva az összes többi is ugyanilyen állapotban volt, és a jelentet rendkívül undorító volt. Egy kis idő után egytől egyig magukhoz térni látszottak, felültek, kábult tekintettel néztek körbe, majd segítettek egymásnak talpra állni, és eltántorogtak.

A rendkívüli dolog azonban az volt, hogy a járókelők a tömött utcán az egész eseményt természetesen vették, senki nem állt meg ezeket az embereket nézni, és még kevésbé segítséget ajánlani. Madame Blavatsky azt mondta, hogy egy bizonyos szektához tartoznak, amely ilyen előadások gyakorlatát végzi, és ennek a segítségével elhitetik magukkal, hogy birtokába kerülnek bizonyos szellemeknek, akiktől – amíg abban az állapotban vannak – meg tudnak kapni mindenféle hasznos információt. Például olyasmit, hogy egy elásott kincs hol található meg, vagy hogy tanácsot kaphatnak bármilyen problémás helyzetben, amelyben esetleg találják magukat. Leírta a leghátborzongatóbb módon a különösen rettenetes és gonosz elementális teremtményeket is, amiket összegyűjtöttek maguk körül ezzel az undorító szertartással.

Tudott arabul

Madame Blavatsky értett arabul, és remekül elszórakozott bennünket azzal, hogy lefordította nekünk a magán megjegyzéseket, amiket a komoly és méltóságteljes arab kereskedők tettek, amint a bazarban ültek és egymással beszélgettek. Miután egy ideig hallgatta, hogy keresztény kutyáknak neveznek bennünket, és női rokonainkról több generációra tiszteletlenül beszélnek, nyájasan megkérdezte a saját nyelvükön, vajon azt gondolják-e, ez az a mód, ahogyan a Próféta jó gyermekének beszélnie kell azokról, akiktől sokat remélnek az üzletükben. Az emberek mindig zavarba jöttek, mert el sem tudták képzelni, hogy bármely európai meg tudja őket érteni.

Azonban úgy tűnik, az arab volt az egyetlen keleti nyelv, amit ismert, nem tudott szanszkritul, és teozófiai fogalomrendszerünk sok problémája származik abból a tényből, hogy abban az időben leírta, amit látott vagy tudott, és utána kérdezett meg bármely indiait, aki éppen a közelében volt, hogy mi annak a szanszkrit neve. Nagyon gyakran az úriember, aki megadta neki a fogalmat, nem értette pontosan, H.P.B. mire gondolt, de ha még értette is, ne feledjük, hogy különböző teozófiai iskolákhoz kötődő dolgokat kérdezett, és hogy mindenki annak a jelentésárnyalatnak megfelelően válaszolt, amit a saját tanításainak fogalmaiban használtak.

Jelenések

Sok furcsa jelenés történt állandóan körülötte abban az időszakban. Először is ő maga volt mind között a legmegdöbbentőbb jelenés, mivel a változásai ezerarcúak voltak. Néha maguk a Meszterek használták a testét és közvetlenül rajta keresztül írtak vagy beszéltek. Máskor, amikor az Én-je máshol volt elfoglalva, nálánál alacsonyabb szintű két tanítvány egyike vagy másikat foglalta el a testet, sőt, voltak olyan esetek is, amikor egy másik asszony – azt hiszem tibeti – volt a felelős a testért. Jómagam gyakran láttam mindezeket a változásokat megtörténni, és láttam az új embert – aki belépve a testbe, körülnézett, hogy felfedezze a dolgok állását, amik közé került – megpróbálni például felvenni a beszélgetés fonalát. Mindezekkel együtt a fogalom semmilyen értelmében nem volt

egy közönséges médium, mert a test valódi tulajdonosa többé-kevésbé állandóan teljes tudatosságában elérhető volt, és tökéletesen tisztában volt vele, hogy mi történik.

Ezek a meghökkentő változások néha a legkülönlegesebb bonyodalmakhoz vezettek. A tanítvány, aki hirtelen hívást kapott, hogy foglalja el a testet, természetesen nem tudta, mi hangzott el egy pár perccel korábban, és így esetenként olyasmire csábult, ami szemérmetlen ellentmondásnak látszott. Emlékszem egy történetre, amit később az Avenue Road-i személyzet egyik tagja mesélt, ami jól illusztrálja a nehézségeket, amikkel szembe kellett néznünk. Az elbeszélőnek volt valamennyi jogi jártassága, és emiatt általában felhatalmazták, hogy képviselje a személyzetet, vagy akár Madame Blavatsky-t, amikor bármilyen dologban ügyvédi közreműködésre volt szükség.

Egy jellemző élmény

Egy szép napon ilyesféle üzleti ügy adódott. Nem ismerem annak pontos természetét, de ennek részeként Madame Blavatsky-nak számos dokumentumot kellett aláírnia. Emberünk letette ezeket a dokumentumokat elé, és megpróbálta teljes jogi felelősségével megmagyarázni azokat neki, de úgy tűnt, hogy egyáltalán nem érti világosan, és némileg türelmetlenül félretolta a papírokat. Feltételezve, hogy megkapta a szükséges aláírásokat, elvette azokat, és már éppen indulóban volt a városba, de mivel úgy találta, hogy az idő hidegebb, mint gondolta, úgy döntött, hogy visszamegy egy kabátért, és felszaladt a lépcsőn a szobájába, hogy felvegye.

Áttéve a papírjait az egyik zsebből a másikba, mechanikusan átfutotta azokat, hogy lássa, mind ott van-e, és szerencsére észrevette, hogy az egyikről hiányzik az aláírás, így lefelé menet belépett Madame Blavatsky szobájába ismét, ezt mondva:

- Óh, H.P.B. átfutottam ezeket a papírokat, ezt még aláírná, kérem?
- Milyen papírokat? – kérdezte Madame Blavatsky.
- Csak azokat, amiket egy pár perce aláírt.
- Mire gondol? Nem írtam alá semmilyen papírt – válaszolt ingerülten.
- De H.P.B., itt vannak! – ellenkezett a zavarba jött ember, és elé terítette azokat.
- Óh, értem! – mondta láthatóan megenyhülve – de mi ezeknek a lényege?

A barátunk megismételte a magyarázatokat, és ekkor nem csak tökéletes megértésre talált, hanem ez a Madame Blavatsky jobb üzletember volt, mint az emberünk, és olyan kérdéseket tett fel, amire nem tudott válaszolni!

Nem csoda, hogy az idegenek nem mindig tudták teljesen megérteni a helyzetet!

Emlékszem egy esetre, amikor Kairóban a parfümpiacon egy kis üveg rózsaoiljat vett az adyar-i kápolnában való használatra, két fontot fizetve érte. Amikor ebédnél ültünk fél órával később a szállodában egy kis asztalnál, ami társaságunk számára volt lefoglalva egy fülkében, két angol fontsterling esett le a semmiből az asztalra, és Madame Blavatsky elmagyarázta, hogy azt mondták neki, hogy nem kellett volna pénzt költenie erre, mivel minden shillingre szükségünk lesz, mielőtt megérkeznénk Adyar-ba – ez a kijelentés tökéletesen igaznak bizonyult.

Többször is tanúja voltam egy csomó jelenésnek, amik nagyon közelről kapcsolódtak Madame Blavatsky-hoz. Láttam a kivetülő rajzait és írásait, és láttam okkult képességgel megtalálni elveszett dolgot. Több alkalommal láttam leveleket a levegőből lehullani a jelenlétében, és azt is ki kell jelentenem, hogy láttam ilyen levelet lehullani az adyar-i központban, amikor 10 ezer km-re volt Angliában, és azt is, hogy engem is sokszor ért a megtiszteltetés, hogy a Mester alkalmazott ilyen levelek kézbesítésére a fizikai síkról való távozása után.

A Társulat azon korai napjaiban az üzenetek és az útmutatások a Mesterektől gyakoriak voltak, és csodálatos lelkesedés szintjén éltünk, amit azok, akik Madame Blavatsky halála után csatlakoztak, aligha tudnak elképzelni. Közülünk azoknál, akik rendelkeztek a Mesterekkel való közvetlen kapcsolat felbecsülhetetlen értékű kiváltságával, természetesen fennmaradt ez a lelkesedés, de nem könnyű nekünk, akiknek a képességei olyan sokkal kisebbek az övéknél, teljesen átadni azt az újabb tagoknak. Néha azonban kíváncsi vagyok, jelenlegi tagságunkból hányan fogják magukról azt találni, hogy képesek elviselni azt a meglehetősen szigorú, de felettébb hatékony oktatást, amelyben

ő részesítette a tanítványait. Tanúsítani tudok bizonyos gyökeres változásokat, amiket a drasztikus módszerei váltottak ki bennem rendkívül rövid idő alatt, és azt is, hogy ezek a változások állandóan bizonyultak!

Amikor a kezei közé kerültem, akkor csak egy közönséges teniszezni szerető káplán voltam, azt hiszem, jó szándékú és lelkiismeretes, de hihetetlenül szégyellős és visszahúzódozó, az átlagos angol ember minden rettegésével attól, hogy valami feltűnő dolgot csináljon, vagy nevetséges helyzetbe kerüljön. Néhány héttel a kezelése után olyan szintre jutottam, amelyben teljesen érzéketlenné váltam a kinevetésre, és a legkevésbé sem érdekelt, hogy ki mit gondolt rólam. Ezt teljesen szó szerint értem, nem arról volt szó, hogy megtanultam elviselni közönyösen az elutasításokat a belső gyötrődés ellenére, hanem hogy tényleg nem érdekelt, mit gondolnak vagy mondanak az emberek rólam, és tényleg soha nem tekintettem erre úgy, hogy bármit is számítanak. És azóta soha nem is érdekelt! Elismerem, a módszerei drasztikusak és határozottan kellemetlenek voltak abban az időben, de nem volt kérdés a hatékonyságukat illetően.

A nagy Bölcsesség Mestereinek kivételével soha nem ismertem senkit, akiből az erő annyira láthatóan sugárzott volna. Ha nyilvánvalóan okos is volt, de nem egy tudós a szó közönséges értelmében, mégis – ahogyan már mondtam – mindenféle nem mindennapi és váratlan téma szokatlan ismeretének szemmel láthatóan kimeríthetetlen tárházával rendelkezett. Fáradhatatlanul dolgozott kora reggeltől késő estig, és elvárta minden körülötte levőtől, hogy osztozzon a lelkesedésében és csodálatos kitartásában. Mindig kész volt feláldozni magát – és ami azt illeti, a többieket is – a nagy munka kedvéért, amelynek szolgálatába állt. A legteljesebb odaadás Mesterének és az ő munkájának – ez volt életének meghatározó alaphangja, és bár most másfajta testet visel, ez az alaphang még mindig változatlanul szól. Ha pedig valaha is olyan utasítást kap, hogy térjen vissza a pihenésből, és vegye át az irányítást az általa alapított Társulatban, a füleinkben harsonaként hallanánk meg csengeni, hogy maga köré hívja a régi és az új barátokat, és így minden korban az a munka tovább fog folytatódni.

VII. fejezet Utazásunk Indiába

Érdekes kairói tartózkodásunk végét az a hír hozta el, hogy a gőzösünk, a British India s.s. Navarino idejében megérkezik Port Said-ba. Addig elküldtek egyfajta előfutárnak, hogy előre tegyek meg intézkedéseket Madame Blavatsky különleges kényelme érdekében, aki kis társaságunk többi tagjával együtt el akarta kerülni a csatornát, egy plusz napot tölteni Kairóban és Suezben hajóra szállni. Ezt a kis küldetést pontosan teljesítettem, és azt hiszem, vezetőnk teljesen elégedett volt az elhelyezésével, bár az természetesen jóval szegényesebb volt a nagyobb és modernebb hajók luxusánál.

A hajó tele volt utasokkal, és azt hiszem, hogy mind ők, mind a tisztek teljesen átlagosak voltak, amikre az ember számít egy keletre tartó hajó fedélzetén. Talán a kapitány volt egy kicsit szokatlan, mert rendkívül vallásos, szűk látókörű és puritán ember volt, és nem meglepő módon a Madame-ra zord elutasítással tekintett, amit erősen átszínezett az irtózás. Csapatunk irányába a viselkedése jéghideg volt, és az egész úton egyikünk sem váltott vele pár szónál többet. A tisztjei azonban sokkal megközelíthetőbbek voltak, és emlékszem, hogy Mrs. Oakley, aki fáradhatatlan propagandista volt, összebarátkozott a harmad tiszttel, Wadge úrral, és kisebb mértékben sikerült az érdeklődését felkelteni a teozófia iránt, legalább annyira, hogy rábírja, olvasson el egy-két könyvet, és vegyen részt az egyik összejövetelünkön Adyar-ban, és talán még levelezzenek is.

Az utasok között több misszionárius volt, és ők egy kivételével határozottan a Sötétség Hercegének titkos ügynökeiként kezelték bennünket. A kivétel egy Restorick nevű fiatal metodista lelkes volt, akivel fedélzeti teniszt szoktam játszani, őt elég barátságosnak és értelmesnek találtam, aki hajlandó volt beszélgetni mindenféle kesernyés vallási dolgok nélkül. Teljesen más típus volt egy lelkes, de meglehetősen képzetlen, Daniel Smith nevű misszionárius Amerikából, aki nem csinált titkot abból a tényből, hogy kőműves volt, de a nehéz és szabad ég alatt végzett munkát túlsá-

gosan keménynek találta az egészségére nézve, és ahogyan mondta, az Úr elhívta őt, hogy az evangéliumot hirdesse a pogányoknak.

Talán a tudatlansága miatt hajlamos volt agresszívvé válni, és gyakran olyan érveket hozott fel Madame Blavatsky ellen, amik nagy mulatság forrásai voltak az utasok számára. Attól tartok, hogy vezetőnknek egyfajta pajzán szórakozást jelentett, hogy összezavarja a beszédében, és arra készítse, hogy a leghetlenebb teológiai kijelentések mellett kötelezze el magát. H.P.B. sokkal jobban ismerte nála a Bibliát, és állandóan váratlan és kevésbé ismert szövegeket idézett belőle, ami felháborodott ellenkezést váltott ki nála: „Ez nincs is a Bibliában! Biztos vagyok benne, hogy ez nincs a Bibliában!”

Ekkor Madame Blavatsky hozzám fordult halálos nyugalommal:

„Leadbeater, menjen, hozza el a Bibliámat a kabinomból!” – és folytatta a megszegését a kérdéses fejezettel és verssel. Egyszer annyira meggondolatlan volt, hogy így vágott vissza: „Akárhogy is, biztos vagyok benne, hogy az én példányomban nincs benne!” De a hallgatóságban körbefutó szórakozás moraja figyelmeztette, hogy a jövőben kerülje el az ilyen elhamarkodott állításokat.

Amikor az Indiai-óceánon hajóztunk, emlékszem, a fedélzeten sétálva Madame Blavatsky az egyik kora reggelen a trópusi napfélkelte ragyogásában, amikor ez a derék misszionárius megjelent a lépcső tetején, H.P.B. azonnal ezekkel a szavakkal üdvözölte:

„Nos, Smith úr! Nézzen körül! Látja a nyugodt, csillogó tengert és a szépséges színeket! Látja, mennyire jó is az ön Istene! Egy ilyen ragyogó hajnalon biztosan nem mondhatja nekem, hogy a pokol tüzén fogok égni mindörökké!”

Igazságot kell szolgáltatnom Daniel tiszteletesnek, beismerve, hogy nagyon elvörösödött, és nagyon kényelmetlenül érezte magát, de férfiasan előhúzta a fegyverét, és látható erőfeszítéssel így válaszolt:

„Hát, nagyon sajnálom asszonyom, de azt hiszen, igenis fog!”

Természetesen Madame Blavatsky ragyogó és erőteljes személyisége rányomta bélyegét az egész társaságra, tisztekre és utasokra egyaránt (mindig kivéve a kapitányt), és ahol csak megjelent a fedélzeten jó időben, gyorsan maga köré gyűjtötte érdeklődő hallgatóságából álló udvartartását, akik mindenféle témában kérdezték, és megbűvölve hallgatták a világ távoli sarkaiban megélt élményeinek és kalandjainak történeteit. Különösen esténként mindig hátborzongató és természetfeletti dolgokról szóló meséket kértek, amiket annyira jól és olyan hajmeresztő realizmussal adott elő, hogy a hallgatósága a rémület élvezetes remegésével borzongott. Viszont észrevettem, hogy ezt követően rendszeresen csoportokba verődtek, és senki nem merészelt a sötét helyeken egyedül átmenni!

A Navarino nem igazán volt egy gyors óceánjáró, de legvégül eljutottunk Colombo-ba, ahol Olcott ezredes várt bennünket, és bemutatott engem az ottani Buddhista Teozófiai Társulat vezető tagjainak. Ez a dolgozók előző generációjából állt, és azt hiszem, aligha van a szingaléz urak között olyan, aki akkor fontos szerepet játszott közöttünk, és még mindig tartják a Társulat zászlaját a fizikai síkon. Különösen jó emlékszem az idős Mohandiram úrra (egy fontos városi hivatalnokra), William de Abrew úrra, a jól ismert Pete Abrew apjára, aki annyira lojálisan dolgozott nekünk sok éven keresztül), Don Carolis of Mutwal úrra, J. R. de Silva úrra (akit az ezredes valamilyen okból állandóan a Doktornak becézett, bár nem is az volt a foglalkozása), C. P. Gunawardana úrra, (a Colombo-i alosztály akkori vezetőjére, N. S. Fernando, Wijiasekara, Hendrik de Silva urakra és másokra, akiknek a neve most nem jut eszembe, bár az arcukat még mindig világosan látom lelki szemeimmel. Végül is ez 45 éve történt, ami több, mint egy fél emberi élet!

Buddhistává válok

Mindennél fontosabb azonban, hogy bemutatottak a nagy buddhista vezetőnek és tudósnak, Hikkaduwe Sumangala Thero-nak, a The Peak és Galle főpapjának, a Maradana-i Widyodaya papi

főiskola igazgatójának, a buddhizmus déli egyházának vezetői közül a legműveltebbnek és legtiszteltebbnek.

Ceylon szépséges szigetére tett korábbi látogatásuk során mind Olcott ezredes, mind Madame Blavatsky nyilvánosan hitvallást tettek a buddhista hit mellett, és formálisan befogadták őket ebbe a vallásba, most pedig Madame Blavatsky megkérdezett, hogy akarom-e követni a példájukat ezen a téren. Erőteljesen hangsúlyozta, hogy ha ilyen lépésre szánom magamat, akkor annak teljesen az én döntésemnek és az én felelősségemnek kell lennie, és hogy nem szeretne rábeszélni erre a dologra. Viszont azt gondolta, hogy mivel keresztény pap voltam, egy nagy keleti vallás elfogadása sokat lendítene mind a hinduk, mind a buddhisták szemében, hogy meggyőződjenek jóhiszeműségemről, és lehetővé tenné számomra, hogy sokkal hasznosabb munkát végezhessenek közöttük a Mestereinkért.

Azt válaszoltam, hogy a legnagyobb tisztelettel adózom Buddha iránt, és teljes szívből elfogadom a tanítását, és hogy nagy megtiszteltetésnek érezném, ha felvennének a követői közé, ha ezt a keresztény hit megtagadása nélkül megtehetném, amiben megkereszteltek. Biztosított arról, hogy nem kérnének tőlem ilyen megtagadást, és hogy nincs semmilyen összeférhetlenség a buddhizmus és a valódi kereszténység között, noha egyetlen megvilágosodott buddhista sem adna hitelt az éretlen teológiai dogmáknak, amiket a misszionáriusok általában hirdettek. Azt mondta, a buddhizmus nem hit kérdése, hanem életmódé, nem arra kérnek, hogy fogadjak el bármilyen hittételt, hanem hogy próbáljak meg az Úr erkölcsi tanításai szerint élni.

Ez számomra természetesen teljesen elfogadható volt, így megszervezték, hogy bemutassanak a főpapnak a felvétel céljából.

Ez a főpapi cím némileg helytelen elnevezés, bár magunk között Sumangala-ról beszélve egyformán ezt használtuk. Szigorúbb pontossággal inkább a rendfőnök vagy főapát lenne közelebb az igazsághoz. Valójában a buddhizmusban semmiféle papság nincs, nem kell bemutatni áldozatot, nem kell nyilvános szertartást vezetni. A sárga köntösű testvéreket, akik annyira festői jellegzeteségek minden buddhista ország életében, legjobban szerzetesekként lehet leírni, és a legközelebbi, ami egy nyilvános szertartás vezetéséhez hasonlít az, amikor úgynevezett „pansil-t adnak” azoknak az embereiknek, akik ezt kérik. Ilyenkor pali nyelven elszavalják a Három Menedék és az Öt Elv szent előírását, amelyekkel minden buddhistának irányítania kellene az életét, az emberek pedig engedelmesen megismétlik a fogadalmakat, amiket diktálnak nekik.

Pontosan ennek az előírásnak az elszavalása az, ami a buddhista vallásba való ünnepélyes belépést jelenti, ezért ez volt az, amit meg kellett ismételnem a főpap után azon a napon a főiskolája kertjében. Egyenes és egyszerű, de nagy horderejű. Azt mondhatjuk, hogy Buddha hálaadó dicsőítésével kezdődik:

Mélyen tisztetem az Áldottat, a Szentet, a Bölcsességben Tökéletest. A Három Menedéket.

Ezt háromszor ismétlik meg, majd következik a Tisarana – ami általánosságban „A Három Menedéknek” fordítanak. Ez a kifejezés azonban a pali szónak nem pontos megfelelője, aminek a jelentése sokkal közelebb van „egy vezérfonalhoz”. A legközelebb így kerülhetünk európai nyelven ennek a nyilatkozatnak a valódi jelentéséhez:

Buddhát a vezérlőelvemnek tekintem. A törvényét vezérlőelvemnek tekintem. Az utasítását a vezérlőelvemnek tekintem.

A Dhamma (szanszkritul: Dharma) szó, amit általában „törvénynek” fordítanak, valójában sokkal szélesebb körű jelentése van, mint a magyar fogalomnak. A legkevésbé sem Buddha által elrendelt törvényről vagy utasítások sorozatáról van szó, ez az Ő megállapítása az egyetemes törvényről, amely alapján az Univerzum létezik, és ebből következően az emberek kötelességei, mint annak a hatalmas rendszernek a részei. Ebben az értelemben alkalmazzák a buddhisták a fent idézett kijelentéseket. Kimondva a Tisarana-t, kifejezi, hogy elfogadja Buddhát vezetőjének és tanítójának, hogy ragaszkodik ahhoz a tanításhoz, amit Buddha tanított, és elismeri a buddhista szerzetesek nagy rendjét, mint azon tanítás jelentésének gyakorlott értelmezőjét.

Ez a legkevésbé sem jelenti bármely adott szerzetes értelmezésének elfogadását, hanem csak a rendét – szigorú katolikus értelemben véve. Hisz abban, hogy az az értelmezés pontos, amit az

egész Testvériség minden időben és mindenkor elfogad, így nagyon közel áll a nagy katolikus kijelentéshez, amely szerint csak azt kell elhinni, amit mindig, mindenhol, mindenki elfogad. Úgy tűnhet azonban, legalább is egyes esetekben szélesebb jelentés kapcsolódik a Testvériség e gondolatához, és így nem csak a rendet foglalja magába, ahogyan az most létezik a fizikai síkon, hanem az egész rendet kezdettől fogva, ami megfelel a Szentek Közössége keresztény elméletnek – sőt, talán magát a Nagy Fehér Testvériséget is.

Az öt előírás

Közvetlenül e kijelentést követően a Pancha Sila-t, az „Öt előírást” szavalják el. Az „előírás” aligha a megfelelő szó, bár a sila egyik lehetséges fordítása, az „ígéret” sokkal közelebb áll a valósághoz, bár nem igazán megengedett fordítás. Ezeket gyakran a judaizmus Tízparancsolatához hasonlítják, de valójában nagymértékben különböznek attól jellegükben, és bár kevesebb pontról van szó, mégis sokkal átfogóbban. Ezek a következők:

- (1) Megtartom az előírást, hogy tartózkodom élet elpusztításától.
- (2) Megtartom az előírást, hogy tartózkodom annak elvételétől, ami nem az enyém.
- (3) Megtartom az előírást, hogy tartózkodom törvénytelen szexuális kapcsolattól.
- (4) Megtartom az előírást, hogy tartózkodom a hazudozástól.
- (5) Megtartom az előírást, hogy tartózkodom a szeszes italoktól vagy a kábítószerektől.

Ezen az értelmes ember aligha fog megdöbbenni, mivel ahogyan Olcott ezredes írja:

Annak, aki ezeket szigorúan betartja, meg kell menekülnie minden októl, ami emberi szenvedést eredményez, mert ha tanulmányozzuk a történelmet, azt találjuk, hogy az mind ezen okok valamelyikéből ered. Buddha előrelátó bölcsessége a legvilágosabban az első, a harmadik és az ötödik pontban nyilvánul meg, mert az élet tekintetében az érzékiség és a kábítószer használata okozza az emberek szenvedésének legalább 95%-át.

Érdekes megfigyelni, ahogyan ezek az előírások továbbmennek, mint a nekik megfelelő zsidó parancsolatok. Ahelyett, hogy az mondanák, hogy ne öljünk, arra utasítanak, hogy ne vegyünk el semmiféle életet, ahelyett, hogy azt parancsolnák, hogy ne lopjunk, egy sokkal messzebbre ható utasításunk van, hogy ne vegyük el azt, ami nem a miénk. Ez nyilván lefedi annak a dicséretének az elfogadását, ami őszintén bevallva nem tőlünk ered, és sok más egyéb esetet, ami teljesen kívül esik azon, amit lopásnak nevezünk. Azt is megfigyelhetjük, hogy a harmadik előírásba nagyon sokkal több minden tartozik, mint Mózes hetedik parancsolatába, megtiltva nem csak egyetlen adott típusú törvénytelen kapcsolatot, hanem minden típusút. Ahelyett, hogy megtiltaná a hamis tanúzást a bíróság előtt, megparancsolja, hogy kerüljük el teljesen a hazudozást. Gyakran elgondolkodtam azon, milyen jó lett volna mindazon európai országoknak, amelyek Krisztus tanításait követik, ha a legendás Mózes a tízparancsolatába felvette volna az ötödik buddhista előírást, a szeszes italok és a kábítószer fogyasztásának a tilalmát. Mennyivel egyszerűbbek lennének alapvető problémáink, ha azt az utasítást megtartanák Angliában és Amerikában úgy, ahogyan megtartják a Buddhista országokban!

Az is nagyon jellemző a buddhista hitre, hogy nincs „Ezt vagy azt nem teheted” parancsolat, nem ad utasítást egy istenség vagy egy tanító, hanem egyszerűen a halk ígéretet teszi minden ember, hogy bizonyos tevékenységektől távol tartja magát, amik nyilvánvalóan nem kívánatosak.

Sumangala főapát

Ahogy mondtam tehát, ez az a formula, amit el kellett ismételnem Sumangala főpap után. Ugyanakkor röviden el is magyarázta azt, és hogy mit foglal magába. Emlékszem arra is, hogy mielőtt befogadott volna, megkérdezte, értem-e teljesen azt a vallást, amibe születtem, rámutatva, hogy a születés nem véletlenszerű, és hogy biztosnak kell lennem, hogy pontosan megtanultam azokat a leckéket, amiket meg kellett tanítaniuk.

Már az első bemutatásom ezen alkalmából óriási benyomást tett rám a főpap nemessége, szívélyessége és nyilvánvaló becsületessége, az ember azonnal érezte, hogy egy igazán nagyszerű ember társaságában van. A későbbiekben sokkal többet megtudtam róla, mivel néhány évet oktatási munkával töltöttem Ceylonon, és mindig nagy tudásúnak, rátermettnek és kedvesnek találtam, ráadásul nem volt híján a humornak sem.

Bár nem tartozik a történetem e pontjához, hanem talán egy két évvel későbbi szakaszához, de ide teszek be egy kis esemény leírását, ami valamelyest jellemzőnek tűnik rá. Mivel a Widyodaya főiskola nem volt nagyon messze attól, ami akkor a fő vasúti pályaudvar volt Colombo-ban, és könnyen elérhette a turisták áradata, amely a nagy postahajókról szállt ki, a főpapnak gyakran volt nagyszámú európai látogatója, és különösen azok, akiket érdekelték a keleti vallások, ragaszkodtak ahhoz, hogy találkozhassanak vele.

Emlékszem például, hogy egy alkalommal egy nagy európai egyetemről a szanszkrit professzora jelent meg a színen, és Sumangala örömmel üdvözölte egy szanszkritul tartott köszöntő beszéddel. Rendkívül meglepődött, amikor rájött, hogy a nagy tudású professzor egy szót sem értett az egészből, mivel szemmel láthatóan soha nem tekintette a szanszkritot beszélt nyelvnek! Másrészt, amikor Sir Edwin Arnold érkezett Colombo-ba, és fejedelmi üdvözlésben részesült, abban az esetben nem volt csalódás, mert nem csak megértette és értékelte a meleg köszöntést, de hosszasan és tökéletes szanszkrit nyelven válaszolt is rá!

A különleges eset, amire utaltam, némileg eltérő jellegű volt. Ebben az esetben a látogató egy francia eléggé kiváló tudós volt, aki talán leginkább kíváncsiságból látogatta meg a főapátot, vagy talán hogy kifejezze tiszteletét egy művelt ember előtt, akiről valamit hallott Európában. Az úr tisztelettel beszélt Buddha filozófiájáról, de helytelenítette aényt, hogy Ő néha védhetetlen állításokat tett tudományos témákban. A főpap megkérte, hogy mondjon egy példát, és a francia idézett egy kijelentést, ami szerint a föld a vízen nyugszik, a víz a levegőn, a levegő pedig az üres téren. Sumangala nagyon udvariasan meghallgatta, és azt mondta, természetesen teljességükben ismeri a nyugati tudomány csodálatos felfedezéseit, és mindig nagyon boldog, ha bármit tanulni tud azokból. Majd teljesen ártatlanul megkérdezte a tudóstól, hogy mi volt a legutolsó következtetés ebben a kérdésben európai nézőpontból. Ezt mondta:

- Ha lehetséges volna, hogy lefúrjunk egyenesen a lábunk alatt, ahogyan itt ülünk, egészen a Föld túlsó oldaláig, akkor mit kellene találnunk ennek a lyuknak a másik végén?

A tudós gondolkodott néhány pillanatig, és így válaszolt:

- Durván számolva, azt hiszem, a Csendes-óceánban lyukadnánk ki.
- Igen – mondta a főapát élénk érdeklődéssel –, és ha áthaladnánk az óceánon, mit találnánk utána?
- Nos – mondta a tudós –, természetesen kijutnánk a légkörbe.
- És ha átmennénk az atmoszférán?
- Akkor természetesen kijutnánk a bolygóközi térbe.
- Tehát – mondta Sumangala szelíden – úgy tűnik, hogy a modern tudomány következtetése egyáltalán nem különbözik jelentősen Buddháétól!

Megérkezés Madras-ba

Egy-két Colombo-ban töltött nap után folytattuk utazásunkat a Navarino-n, és rendben megértünk Madras-ba, hogy egy kényelmetlenül súlyos tengerárral találkozunk, ami határozottan kellemetlenné tette a kikötést, sőt még kockázatos vállalkozássá is. Néhány évvel korábban emeltek egy hullámtörő gátat, de nem bizonyult elég erősnek, hogy ellenálljon a monszun által megemelt tengernek, így az egészből annyi maradt, mintha néhány szétszórt kőrakás lenne. Következésképpen a hajót rendkívül szokatlan fajtájú, hatalmas csónakokon kellett elhagynunk. A deszkákat, amikből felépültek, úgy tűnt, hogy nem szögelték össze a megszokott módon, hanem úgymond összevarrták azokat kötéllel, így furcsa módon összehajthatóak voltak a széleiken, és azt mondták, hogy ez az

építési mód lehetővé teszi, hogy jobban ellenálljanak a hatalmas hullámverésnek, mintha merevebbek lennének.

A csónakok nagyon mélyek voltak, és az evezősök a lapátjaikkal valahogyan a szélein helyezkedtek el, közvetlenül a csónak peremén, míg a szerencsétlen utasokat bezúdították a középső lyukba, jóval az evezősök lábai alá, oda, ahová a halászfelszerelést tették volna, ha lett volna fedélzet. Talán érthető, hogy egy ilyen csónakba való leereszkedéshez egy olyan gőzösről, ami erősen billegett a nyílt vízen (mert természetesen semmi kikötőféle nem volt), komoly fürgeségre volt szükség, és határozottan veszélyes cselekedet volt, mivel a csónak néha egy-egy pillanatra egy szintre került a hajó fedélzeti korlátjával, majd közvetlenül utána 6-10 méterrel az alá, mert a hullámok annyira hegyesűek voltak.

Az embernek pontosan a megfelelő pillanatban kellett ugrania, és egymás után a legtöbb utasnak ez sikerült is, bár jókora izgalom közepette, legtöbbször kellemetlenül és megalázó módon egymáshoz zsúfolódva a csónak aljában. Nyilvánvalóan ilyen tornamutatvány lehetetlen volt Madame Blavatsky számára, és az egyetlen lehetőség az volt, hogy óvatosan belekötözték egy székbe, és leengedték egy közönséges rakodócsörlő segítségével. Aligha kell mondanom, hogy nem értékelték ezt a műveletet, és azt hiszem, a nyelve meglepte még az edzett tiszteket is. Azonban teljes biztonságban sikerült leengedni, és bár az eljárás méltóságon alulinak látszhatott, azt hiszem, a többiek közül néhányan irigykedtek rá.

Végül mindannyian biztonságban voltunk a csónakban, nagyon nedvesen, de egyébként sértetlenül. Ne feledjük, hogy Madame Blavatsky azért tért vissza Indiába, hogy szembenézzen a leggonoszabb és becsületsértőbb vádakkal, amiket a madrasi Katolikus Főiskola misszionáriusai hoztak fel ellene. Ezek az úgynevezett misszionáriusok nagyon határozottan azt jósolták, hogy soha nem fog visszatérni, hogy szembesüljön ezekkel a vádakkal. Ennek következtében az indiai lakosság hősnék és mártírnak tekintette, és ezrek gyűltek össze, hogy olyan ünneplésben részesítsék, mint amilyen egy győztes tábornoknak járt volna.

Fogadtatásunk

A Pachiappa Főiskola hallgatói nagyon jelentős mértékben vettek részt a fogadtatásban, nyilvánvalóan tüntetésként a rivális madrasi Keresztény Főiskola ellen, és lehet, hogy ők voltak azok, akik felelősek voltak egy együttes megjelenéséért, amely különböző furcsa indiai hangszerekkel volt felszerelve, már amennyire emlékszem, leginkább fuvolával vagy flazsolettel, bár volt néhány dobjuk is. Bárki is volt megbízva a szervezéssel, elkövette azt a végzetes hibát, hogy ezt az együttest közvetlenül a hajóhoz küldte ki abban a szörnyű masuli csónakban, és ahogyan himbálóztak a rendkívül hullámos tengeren legalább húsz percig abban a csónakban, miközben folyt Madame Blavatsky és a többi utas elhelyezése a mi csónakunkban, őket teljesen lesújtotta a tengeribetegség, és ahelyett, hogy vezetőnket vidám dallamokkal fogadták volna, amint a széke lefelé ereszkedett, egyszerűen nyöszörögve, tehetetlenül feküdtek a csónak aljában.

Odavittek bennünket egy mólóhoz, amire csak nagy nehézségek árán tudtunk kiszállni – tulajdonképpen az együttes néhány tagját viszont a barátainknak kellett kiemelni. A móló mentén egy kikötői vasútvonal húzódott, és volt egy egyszerű, primitív kocsis, amit normál körülmények között egy ló húzott. Most azonban egy tucatnyi főiskolás a leglelkesebbek közül fogta be magát a kocsis elé, és ragaszkodott ahhoz, hogy ők húzzák Madame Blavatsky-t a partra diadalmenetben egy hatalmas éljenző tömeg közepette. Jónéhány európai is lejtött, hogy lássa a mulatságot, ők a saját kocsijaikban ültek a móló végén. Azt hiszem, az Oakley-házaspár határozottan kényelmetlenül érezte magát, nekem pedig be kell vallanom, hogy kissé zavarban voltam, mivel az egész ceremónia enyhén szólva a megszokottól eltérő volt, viszont Madame Blavatsky mindezt a hódolatot nagy méltósággal fogadta, természetesnek véve, és úgy tűnt, kifejezetten élvezni.

A jelenetnek komikus lökést adott az a tény, hogy a boldogtalan együttes tagok, akiknek még mindig reménytelenül ott volt a torkukban a tengeribetegség, a kocsis előtt meneteltek, és arra utasították őket, hogy mögötte haladjanak, nem csak egész idő alatt keményen játszottak, hanem

menet közben hajlongtak is a kocsi felé. Szavakkal nem lehet leírni ezt az elképesztő látványt, de ha az olvasó képzelete elég élénk, talán el tudja képzelni ezeket hősies zenekari tagokat, akik még mindig zöldek voltak és tántorogtak a tengeri betegségtől, amint hátul meneteltek, vagy inkább botladoztak, mélyen és folyamatosan hajlongtak, de elszántan küzdöttek, hogy kihozzanak néhány hangot különböző hangszereikből a kízó rosszullét-rohamok közepette. Ennek a különös felvonulásnak az útja közelre összezúfolódó, féktelenül lármázó tömegén keresztül vezetett, amelyhez még lobogó zászlók és sikoltások járultak. Ez a móló nagyon-nagyon hosszúnak tűnt, de végül elértük a parton levő végét, és azt találtuk, hogy valamilyen rokonszenvező maharadzsa odaküldött egy kocsit, hogy várja a Madame-ot, és vigye el a Pachiappa előcsarnokába, ahol a tervek szerint a hallgatók hivatalos üdvözlésben részesítették.

A Pachiappa előcsarnokában

Fellökdöstek bennünket egy emelvényre, ahol Olcott ezredes és Madame Blavatsky-t két nagy karosszékben ültették le. Az előcsarnok teljesen tele volt tömeggel, és a viharos éljenzés teljesen lehetetlenné tette a több perces beszédet. Természetesen mindannyian kaptunk virágfüzéreket a kedves és színes indiai szokásnak megfelelően, és történt egy kísérlet az üdvözlőbeszéd elmondására, bár az elfojthatatlan éljenzés-kitörések miatt nehéz volt végigmondani. Ezután az ezredes emelkedett fel, hogy Madame Blavatsky nevében válaszoljon, és az ember azt remélhette, hogy az ő beszédével megengedik befejezni a ceremóniát, de sok más indiai testvér volt, akik ki akarták fejezni együttérzésüket és heves felháborodásukat a misszionáriusok gyalázatos gonoszsága miatt.

Kitartó igény mutatkozott arra, hogy maga Madame Blavatsky is beszéljen, és bár általában nem tartott beszédet a nyilvánosság előtt, végül beleegyezett, hogy ebből a különleges alkalomból beszéljen. Természetesen tapsvihár fogadta, ami olyan sokáig tartott, hogy újra le kellett ülnie, és várnia, amíg véget ér. Amikor végül szóhoz jutott, nagyon jól indított elmondva, hogy mennyire megérintette ez a lelkes fogadtatás, és hogyan bizonyosodott meg számára az, amit mindig is tudott, hogy India népei nem fogják engedelmesen elfogadni ezeket az alávaló, gyáva, visszataszító és teljesen undorító rágalmakat, amiket ezek a kellemetlen emberek terjesztenek. Ekkor azonban annyira erős jelzőket kezdett használni, hogy az ezredes sietősen közbelépett, és valahogyan rábírta, hogy ismét üljön le, miközben az emelvényre szólított egy indiai tagot, hogy tegyen néhány megjegyzést.

Különösen emlékszem, hogy egy kimagaslóan ragyogó beszédet tartott egy fiatal ügyvéd, Gyanendranath Chakravarti, korábban elképzelésem sem volt a magasan képzett indiai beszélő ékesszólásáról és hibátlan stílusáról. A Pachiappa előcsarnokában tartott rendezvény nekem szinte befejezhetetlennek tűnt, de végül engedélyt kaptunk, hogy elinduljunk Adyar-ba, és első pillantást vethessék a központi épületekre, amiket majd később olyan jól megismerhettem, és ami még most is számomra sokkal inkább a valódi otthonom, mint bármely más pont a világon. Ott természetesen volt egy újabb fogadás Madame Blavatsky-nak, és azt hiszem, hogy még az acélos határozottsága is ekkorra már a határához közeledett, mi, a többiek pedig szinte teljesen kimerültek voltunk, hogy képesek legyünk értékelni a csodálatos jelenetet.

VIII. fejezet Végül Adyar

A központ, ahová 1884 decemberében érkeztünk nagyon különbözött attól a pompás épület-együttestől, amivel a látogató tekintete most találkozik, amint áthalad Madras-ból az Elphinstone hídon. Olcott ezredes csak két évvel korábban vette meg a birtokot, és akkor még nem kezdődött el az átalakítások és bővítések sorozata, amik mára teljesen átalakították az épületeket. A birtok akkor 11 hektár volt, a ház pedig egy közönséges anglo-indiai stílusú épület, nem nagy, de jól megépített és tágas. Két kis nyolcszögű kerti pavilon szegélyezte, mindkettőben két szobával, és voltak még a szokásos istállók és melléképületek, rendelkezett viszont fedett uszodával is. Sajnos nincsenek jó fényképeink a házról, ahogyan akkor kinézett, bár létezik egy kis kép, amit valamilyen régi folyó-

iratból vágunk ki, amely részben bemutatja, és néhány korai közgyűlési fénykép, amin láthatók az épület kisebb részei.

Amikor először megláttam, a földszinten volt egy négyzet alakú központi csarnok, amelynek minden oldalán két kényelmes szoba volt. A csarnok hátulján volt egy várószobaféleség, majd egy nagy terem, amit nyilvánvalóan a fő fogadószobának szántak, ami szinte a ház teljes hosszúságában elnyúlt, és egy széles teraszra nyílt, kilátással az Adyar-folyóra. Azt a szobát használták a Társulat nyilvántartó titkárának és a The Theosophist igazgatójának irodájaként, és ugyancsak ott volt a kis könyvesboltunk, az a mag, amiből kinőtt napjaink The Theosophical Publishing House-ának kiterjedt üzleti vállalkozása.

Ahogy Indiában szokásos, az egész házat egy lapos beton tető fedte. Ezen a tetőn, amikor a ház a Társulat tulajdonába került, volt egy nagy szoba (ami most két hálószobára van felosztva), és a lefelé vivő lépcsőnél egy nagyon kicsi, amelyben Damodar élt – egyfajta sasfészek, nyugatra, a nagy hidra néző ablakkal. Madame Blavatsky először a tetőn levő nagy szobát foglalta el, de egyáltalán nem volt vele megelégedve, így amikor 1884-ben európai útja miatt nem volt jelen, egy másik szobát építettek neki a tető észak-keleti részén, és ez volt az, amit lakosztályként elfoglalt, amikor megérkeztünk 1888 végén. Olcott ezredes abban az időben az egyik kerti pavilonban lakott, abban, amit a főépület keleti oldalán van, Dr. Franz Hartmann foglalta el a nyolcszögletű szobát, Olcott ezredes pedig a mögötte levő hosszúkas szobába költözött be. Európából való megérkezésünkkor azt találtuk, hogy minden lehetséges szálláshely foglalt, valójában túlszűfolt, és így egy vagy két éjszakára az a megiszteltetés ért, hogy egy kanapén alhattam az ezredes szobájában.

Emlékszem, egyik éjszaka közepén felébredtem, és megláttam egy magas alakot, akinél egy lámpás volt, és az ezredes ágya mellett állt, ami némileg meglepett, mivel tudtam, hogy az ajtót bezártuk. Félig felemelkedtem az ágyban, de amint megláttam, hogy a látogató felébresztette az ezredes, aki láthatóan felismerte őt, megnyugodva visszafeküdtem. Néhány percnyi komoly beszélgetés után az alak hirtelen eltűnt – ami számomra az első figyelmeztetés volt, hogy a látogató nem egy közönséges, fizikai síkról való látogató volt. Mivel az ezredes, aki felült az ágyban, azonnal visszafeküdt, és azonnal elaludt, úgy döntöttem, jobb, ha én is így teszek, de reggel bátorkodtam tiszteletteljesen elmondani az ezredesnek, amit láttam. Tájékoztattam arról, hogy az üzenethez Djwal Kul volt – aki most már a Nagy Testvériség egyik tagja, de akkor még Kuthumi Mester legelső tanítványa és helyettese –, ugyanaz, akit már láttam a Hotel d’Orient-ben, Kairóban, bár ebben az esetben a fény nem volt elég erős ahhoz, hogy fel tudjam ismerni.

Kicsit később abban az évben, amikor Madame Blavatsky elutazott Európába, Olcott ezredes a kérésére birtokába vette az új szobát, ami HPB-nek épült a tető sarkában, és azóta azt foglalja el a Társulat elnöke. Az átalakítások, amik azóta történtek a központi épületben, annyira gyökereznek, hogy gyakorlatilag lehetetlen a jelenkor látogatójának, hogy elképzelje a házat, amilyen az egykor volt, de még közülünk azoknak is, akik ismerték azokban a régi időkben, nehéz nyomon követni a régi elrendezést.

A központi nagyterem

A következő évben, 1885-ben történt, hogy Olcott ezredes az első nagy átalakítását megcsinálta abból a célból, hogy legyen egy állandó terem, amelyben a közgyűlést meg lehet tartani. Az 1884-es közgyűlést, ami nagyjából akkor volt, amikor megérkeztem, abban tartották, amit pandalnak neveznek – egy hatalmas átmeneti terem pálmalevelekből készül falakkal és tetővel, és ehhez sok kellemetlenség járult, ráadásul drága is volt, és ez arra késztette a Végrehajtó Bizottságot, hogy jóváhagyja egy tartósabb építmény elkészítését. Ahogy szokásos a Teozófiai Társulatban, az óriási nehézség, amivel szembe kerültünk, az örökös pénzügyi probléma volt. Egy olyan csarnok felépítése, amely megfelelt a céljainknak, még azokban a régi időkben is legalább 1000 fontba került, és semmi jele nem volt, hogy ekkora összeg hamarosan a rendelkezésünkre áll.

Olcott ezredes találékonysága azonban az alkalomhoz illő volt, kigondolt egy tervet, amelylyel egy helyes és megfelelő termet kaptunk, ami teljesen kielégítette az igényeinket, az imént emlí-

tett összeg mintegy hatodából. A ház homlokzata mentén – a korábban leírt négyzet alakú előtér és a minden oldalából nyíló szobák előtt – húzódott a szokásos széles indiai veranda, talán 33 m hosszsan, és kb. 5 m szélesen. Ennek közepére nyúlt be egy kocsibejáró, amely alatt vezetett a járda fel a házhoz. Ennek a verandának a padozata nagyjából 30 cm-re volt a járda fölött, és Olcott ezredes azt csinálta, hogy felemelte a padozatot a kocsifelhajtó széléig, majd kiterjesztette azt mindkét irányban, amíg el nem érte a veranda szélességének a dupláját. Megemelte a tetőt kb. két méterrel, épített egy falat a megnövelt veranda külső oldalára, majd egy új tornácot készített, és a kocsi felhajtót meghajlította, hogy a tornáchoz vezessen.

Ilyen módon kaptunk egy T betű alakú nagytermet, a dupla szélességű veranda jelentette a T szárát, az eredeti négyzet alakú csarnok a hozzányitott a várószobával pedig a T tetejét. Az emelvény a beszélők számára a hosszú szár közepén lett elhelyezve, a régi négyzetes csarnok irányába fordítva, így a beszélőkkel szemben volt az csarnok, az új részek pedig oldalról. Ezt a nagytermet sok éven keresztül használtuk a közösségi összejövetelekre, kényelmesen le tudott ülni 1500 ember, de több alkalommal is 2300-an zsúfolódtak be, és még akkor is olyan sok embernek nem jutott hely, hogy néhány éve felhagytunk azzal, hogy megpróbáljuk a tömeget fedett helyen elhelyezni, és az összejöveteleinket a Blavatsky Gardens-ben levő hatalmas banyan fa ágai alatt tartjuk.

Az első közgyűlésem

El lehet képzelni, milyen hatalmas lelkesedéssel mentem az első teozófiai közgyűlésemre, mit jelentett számomra az, hogy végül India szent földjén találom magamat, a sötétbőrű testvérek között, akikről már annyit hallottam, akik közül bárki – amennyire tudtam – lehet a szent Mestereink egyikének az egyik tanítványa. Azt gondoltam mindegyikről, hogy a Szent Tanításnak legalábbis kisiskolás tanulói, és mindannyian sokkal többet tudnak róla, mint mi, nyugatiak tudhatunk. Teljesen felkészültem arra, hogy mindenkiben a legjobbat lássam meg, és megtegyek minden tőlem telhetőt. Akivel csak kapcsolatba kerültem, mindenkitől a legszívélyesebb üdvözlést kaptam, következképpen rendkívül kellemesen éreztem magamat. A kapott új benyomások száma és változatosága tényleg annyira nagy volt, mint amilyen elsőprő, hogy csak homályosan emlékszem az előadásokra és az akkor még ismeretlen testvérekre, akik megtartották azokat. A tanácskozás alaptémája a Madame Blavatsky elleni kimondhatatlanul szégyenletes támadás volt, amit néhány, magukat keresztény misszionáriusnak nevező ember indított, noha talán semmi sem lehetett volna keresztényitlenebb, mint a hazug és rágalmozó kampány, amelybe olyan buzgón és gyűlölködően vetették magukat.

Hamarosan azt találtam, hogy jelentős különbség volt a véleményekben azzal kapcsolatban, hogy mi a legjobb mód ezeknek az undorító rágalmozóknak a kezelésére. Maga Madame Blavatsky tele volt erős felháborodással, és égett a vágytól, hogy bíróság elé állítsa rágalmozóit becsületsértés miatt. Sok barátja és csodálója szívből egyetértett vele ebben, de az történt, hogy a legkiemelkedőbb indiai tagjaink között sok bíró, kiváló jogász és állami hivatalnok volt, akik különböző, félig független indiai királyságokhoz tartoztak, és mindezek az emberek egyhangúan erőteljesen bármi ilyen lépés ellen fogalmazták meg véleményüket. Jól ismerték az anglo-indiaiak különleges neheztlését a Teozófiai Társulatra, és kijelentették, hogy teljességgel lehetetlen, hogy Madame Blavatsky-nak igazságot szolgáltatnak, és hogy a vizsgálatot tisztességesen lefolytatják. Én nem voltam abban a helyzetben, hogy véleményt fogalmazzak meg ebben a kérdésben, így nem kell itt semmi többet mondanom, de szeretném az olvasóim figyelmébe ajánlani Olcott ezredes Old Diary Leaves-e III. kötetének 190-195. oldalait, ahol megtalálják minden okot, ami miatt a Tanácsadó Bizottság a következtetéseit megfogalmazta.

Egy másik szempont, amiről azt hiszem, nagy súllyal esett latba ebben a döntésben, az volt, hogy teljesen lehetetlen lenne megakadályozni, hogy az ellenség a bíróság elé vigye szent Mestereink létezésének teljes kérdését, és így a neveiket kitennék végletesen gátlástalan rágalmozóink durva gúnyolódása számára, akiknek az egyedüli célja az lenne, hogy a lehető legtöbb fájdalmat okozzák azoknak, akik Őket szeretik és követik. Úgy éreztük, hogy ilyen szentségtörő megjegyzé-

sek olyan messzire terjedő undort és felháborodást keltene minden tisztességes hindu között, hogy jobb eltérni bármennyi gyalázkodást, mint sem mozgásba hozni egy ilyen szörnyű ocsmányság-áradatot. Olcott ezredes (mivel ő maga is jogász volt) befolyásának teljes súlyával ezt a bölcsőbb csoportot támogatta, és végül Madame Blavatsky nagyon kelletlenül beleegyezett, hogy elfogadja a döntésüket.

Sokan, akiknek a neve leginkább eszembe jut arról az 1884-es közgyűlésről, mára már eltávoztak közülünk, és itt megemlíteni őket nem lenne több, mint csupán egy névlista összeállítása, amelyek többsége kevésbé ismert lenne a teozófusok jelenlegi generációja számára. Ők szerepelnek alapító-elnökünk Old Diary Leaves-ében, és sokukról fényképek is láthatók a „Teozófiai kiválóságok” életrajz-sorozatában, amely néhány éve jelent meg a The Theosophist-ban, valamint C. Jinarajadasa hatalmas munkájában, a The Golden Book of The Theosophical Society-ban. Közülük sokan voltak magas pozícióban, és nagy tiszteletnek örvendtek, és őszintén nagyra tartom, hogy ismerhettem őket, még ha távolról is. Abban az időben a feljegyző titkár egy fiatal mahratta brahman volt, Damodar Keshub Mavalankar, és amennyire emlékszem, ő és egy bizonyos déli brahman voltak az egyedüli fiatal emberek, akik jelentős részt vállaltak a munkában, bár sok száz diák vett részt a nyilvános összejöveteleinken.

Ez a fiatal déli brahman maga volt a rejtély. Úgy tudom, hogy a valódi neve M. Krishnamachari volt, de abban az időszakban, amiről írok, mindenki úgy ismerte, mint Babaji (vagy Bawaji) Darbhagiri Nath. Nos, ez egy északi név, nem pedig déli, és Sinnett úr egyik könyvének utalásából úgy tűnik, hogy tényleg volt egy Babaji Darbhagiri Nath Észak-Indiában, aki részese volt a Társulat korai történetének. Ő azonban biztosan nem az a személy volt, akit Adyar-ban láttam, mert a könyvben egy nagydarab pocakos emberről van szó, míg ez a fiatalember szinte törpe volt. Úgy tűnt, mélyen elkötelezett Madame Blavatsky iránt, és amikor HPB egy kicsit később visszatért Európába, egyike volt azoknak, akik vele tartottak. Később azonban valamilyen ismeretlen okból HPB ellen fordult, és a legdurvább módon kezdte el támadni. Emlékszem, hogy Madame Blavatsky írt egy levelet nekem, amelyben keserűen panaszkodott a fiatalember gonoszságáról és rosszindulatúságáról, Kuthumi Mester pedig jegyzetet írt ahhoz a levélhez, miközben úton volt a postán keresztül (akkoriban gyakran használták ezt a módszert), és úgy beszélt a kicsi emberről, mint aki elbukott.

Valami miatt ez a fiatalember és Damodar is azon az 1884-es közgyűlésen nagyon furcsa öltözködést viselt, ami főleg egyfajta hosszú selyemkabátból állt, ami kék és fehér váltakozó háromszög alakú darabokból volt összevarrva. Természetesen az a szóbeszéd járta, hogy egy egyfajta egyenruha volt, amit a Mesterek tanítványainak írtak elő! Viszont azóta sem láttam senkit ilyet viselni.

Látogatás Burmában

Miután a közgyűlés véget ért, Olcott ezredes hamarosan megkért, hogy kísérjem el egy utazásra Burmába, hogy meghonosítsuk a teozófiát ott is. Azt hiszem, kapott egy meghívó üzenetet Theebaw királytól, vagy legalábbis egy értesítést, hogy a király kíváncsian szeretne látni egy fehér embert, aki buddhistává vált, és hogy egy ilyen látogatást szívesen venne. Ezért lefoglaltunk egy utat a British India Asia nevű gőzösére Rangoon-ba. Annak az időszaknak a British India gőzösei nem olyanok voltak, mint manapság, az Asia pedig csak egy 1200 – 1300 tonnás hajó volt. Azokban a napokban nem közvetlenül Rangoon-ba közlekedtek, hanem a Masulipatam, Cocanada, Vizagapatam és Bimlipatam útvonalon haladtak, és csak az utolsó helyszínnél vették az irány az öböl áthajózása felé.

Az Asia kapitánya abban az időben egy régi iskolatársam volt (ugyanaz, akitől először halottam Madame Blavatsky-ról), és örültem a lehetőségnek, hogy vele hajózhatok. Emlékszem, azt mondta nekünk, hogy a hajó legjobb kabinja a 11-es, és azt javasolta, hogy azt foglaljuk le magunknak, amit meg is tettünk.

Egy érdekes kis tény

Viszont itt történt meg egy jelentéktelen, de érdekes kis jelenés, amiről úgy tűnt, hogy gyakran felkereste az Ezredet. Az eszmecseréi az indiai tudósokkal rendkívül mély benyomást tettek rá a hetes szent szám fontosságáról, és ennek az lett az eredménye, hogy mindig figyelte ennek a számnak a felbukkanását a mindennapi élet mindenféle apró dolgában. Az ember talán mosolyoghat is ezen, mint egy ártatlan kis babonán, de tény az, hogy az említett szám valóban rendszeresen felbukkant előtte a legkülönlegesebb módokon. A The Theosophist 1892. márciusi számában a következőt írja Madame Blavatsky-ról:

Megfigyeltem Sinnett úr könyvében, hogy HPB 1873. július 7-én érkezett New Yorkba, tehát 42. (6x7) éve 7. hónapjának 7. napján, és hogy a találkozásunk kitolódott addig, amíg én is elértem a 42. évemet. Azt is meg kell jegyezni, hogy teozófiai kapcsolatunk 17. éve 7. hónapjának 7. napján halt meg. Továbbá tény az is, hogy Annie Besant 17 évvel azután, hogy végleg kilépett a keresztény közösségből, a 7. hónap 7. napján (és amikor 42 éves volt) jelentkezett H.P.B.-nél tagfelvételért folyamodva, és itt is elég szép egybeesésekkel van dolgunk, amiket észrevehetünk. Amikor eljön a saját halálom, az kétségtelenül azon a napon fog megtörténni, amely hangsúlyozni fogja a hetes szám sorsszerűségét Társulatunk és annak két alapítója történetében.

A jóslata pontosan beteljesedett, mivel 1907. február 17-én, reggel 7 óra 17 perckor halt meg.

Viszont ahogyan már mondtam, a szám gyakran megjelent a mindennapi életében teljesen szórakoztató módon. Gyakran utaztam vele, és valóságos tény, hogy szinte soha nem tudott olyan vonatjegyet venni, de még villamosjegyet sem, ami ne tartalmazta volna a hetes számot. Ha pedig valami furcsa véletlen folytán a szám maga nem jelent meg, akkor a számjegyek összege adta ki a hetet, vagy a hét többszörösét. Abban az esetben, amiről most szó van, lefoglaltuk a 11-es kabint, és az rajta is volt a jegyünkön, de amikor felszálltunk a hajóra az indulás napján, a kapitány barátom sűrű bocsánatkérésekkel várt, hogy valamilyen tévedésből eredően a 11-es kabint kétszer adták ki, és ezért egy másik kabint kell elfoglalnunk – a hetest!

Emlékszem arra is, hogy ugyanezen az utazáson az egyik nap eltévedtünk, amikor Rangoon külvárosaiban sétáltunk, és meglátva egy rendőrt, aki egy útkereszteződésben állt, az ezredes azonnal megjegyezte, hogy meg fogjuk kérdezni tőle, hogy merre menjünk. Ahogyan azonban közelebb mentünk a rendőrhöz, az ezredes odasúgta nekem: „figyelje meg a számot”. Ránéztem a rendőr sapkáján levő számra, és nevetve láttam, hogy az 77. Elképzelni sem tudom, mit jelentett ez a kicsi jelenség, vagy hogyan jött létre, de biztosan tanúsíthatom, hogy tény volt, az ezredes pedig bár nevetett rajta, mégis félig-meddig hitt benne, mint jó szerencsére utaló jelben. Amikor felugrottunk egy villamosra, amin ezt a rejtélyes szám vagy annak valamilyen ismétlődése volt, azt mondta: „Ha! Most már tudom, hogy remek találkozónk lesz!”

Életünk Burmában

Burmai utazásunk esetében az elbűvölőség volt a jellemző, mert nagyon kellemes volt, és az országban való tartózkodásunk érdekes és sikeres volt. Rangoon teljesen különböző város volt akkor, mint amilyen most, gyakorlatilag az egész város faházakból állt. Emlékszem, egy bizonyos Moug Htoon Oung-nál laktunk, aki az akkori Phayre Street végén élt, én pedig hosszú sétákat tettem a dzsungelen keresztül Kemmendine és Insein elővárosokba, amelyek egyikében volt az a különös élményem, hogy szemtől szembe kerültem a leopárdok családjának egyik tagjával, amely rám bámult csillogó szemekkel, ami nekem sok percnek tűnt, noha valószínűleg valójában csak kb. fél perc lehetett, mielőtt úgy döntött, hogy nem vagyok veszélyes, és békésen tovább ment a maga útján.

Azt találtuk, hogy jókora érdeklődést keltett az ezredes előadása a buddhizmusról. Elég nagyszámú burmai úr gyűlt össze házigazdánk szobáiban minden este, és gyakran voltak hasznos és élvezetes eszmecseréink. A felkeltett érdeklődés azonban nem korlátozódott az ország szülőtteire. Volt egy jelentős tamil népesség is, és ahogyan az ezredes folyékonyan és tanító módon tudott be-

szélni a burmaiaknak a buddhizmusról, ugyanolyan jól tudott beszélni a tamil népességnek a hinduizmusról. Pontosan ugyanúgy hallottam egy óras előadását egy párszi hallgatóság előtt a zoroasztrianizmusról, és teljesen nyilvánvaló volt, hogy semmiképpen sem volt bármely keleti szentírás tudósa a szó hétköznapi értelmében. Egyszer megkérdeztem, hogyan van az, hogy részletekbe menő tudás nélkül mégis annyira jól tudja elmagyarázni ezeknek a különböző hiteknek a tanításait, és minden esetben új megvilágításba helyezni azokat, amit saját tanítóik nem tudtak megtenni.

Így válaszolt: „Édes fiam, természetesen nem ismerem mindezen vallások részleteit, de ismerem a teozófiámat, és azt találtam, hogy az mindig illeszkedik és megmagyaráz mindent. Ismeretik a különböző problémáikat, én figyelmesen meghallgatom, majd használom a józan eszemet.” Biztosan tanúsíthatom, hogy a terv működött.

Az ezredes megismerkedett néhány európai és eurázsiai úrral is, akiket rendkívül érdekelt a mesmerizmus jelensége, és mivel az ezredes maga is erős mesmerista volt, hamarosan létre tudott hozni egy kis tanulócsoportot ezen a területen. De éppen hogy mindezek a munkák olyan jól beindultak a különböző irányokban, érkezett egy távirat Damodar-tól az ezredesnek, azt kérve, hogy azonnal térjen vissza, mivel Madame Blavatsky életveszélyesen megbetegedett. Természetesen a következő Madras-ba menő gőzössel visszaindult, engem pedig hátrahagyott Rangoon-ban, hogy próbáljam meg ezeket a különböző elemeket egyben tartani – ami meglehetősen komoly vállalkozás egy olyan embernek, aki számára teljesen új az ilyen típusú munka. Azonban megtettem, ami tőlem telt, noha attól tartok, nagyon hiányzott az ezredes fűrgé és szjárása és előadói képessége.

Amikor megérkezett Madras-ba, Madame Blavatsky-t a legsúlyosabb állapotban találta, azt hiszem, valójában 3 vagy 4 napig teljesen bizonytalan volt, hogy meggyógyul-e, de végül akkor a Mestere meglátogatta őt, amely során választási lehetőséget kínált neki, hogy elhagyhatja szörnyen legyengült testét, vagy cipeli még egy ideig tovább, hogy még elvégezhesen még egy adag munkát, mielőtt végleg kilépne belőle. Úgy tűnik, ez több alkalommal megtörtént vele pályafutása során, és mindig a fáradságosabb utat választott, és erőt kapott Tőle, hogy még egy kicsit cipelhesse azt magával. Ebben az esetben hirtelen annyira sokkal jobban lett, hogy beleegyezett abba, hogy az ezredes visszatérjen Burmába, úgyhogy ugyanazzal a gőzössel, az s.s. Orientallal, amivel Indiába utazott, ismét vissza is tért. Aligha kell mondanom, mekkora örömmel üdvözöltem, és hallottam, hogy Madame Blavatsky olyan csodálatos módon meggyógyult.

A legnagyobb lelkesedéssel vetette bele magát a munkába, és nem kevesebb, mint három különálló társulati alosztályt hozott létre, a Shwe Dagon alosztályt burmaiak számára a buddhizmus tanulmányozására, a Rangoon Teozófiai Társulatot a tamil tagok számára és az Irrawaddy Teozófiai Társulatot az mesmerizmus európai és eurázsiai tanulmányozói számára. A Shwe Dagon a csodálatos arany pagoda, amely a hegyek egyik nyúlványán áll éppen csak a városon túl, és azt mondják, hogy nem csak Gautama Buddha földi maradványait tartalmazza, de annak a három Buddhának is, akik megelőzték Őt ebben a világban. Ez egy gyönyörű, csengő alakú kupola, ami 113 m magas a talapzatától mérve, ami maga is 50 m-rel magasabban van a környezeténél. Ennek a hatalmas kupolának az egészét aranyfüst borítja, amit állandóan megújítanak, így jól el lehet képzelni, milyen nagyszerű hatást kelt, hogy a dagoba sok km-ről látható, feltűnő építmény.

A talapzat 274x213 méteres, és tartalmaz számos kisebb templomot, kápolnát és pihenőházat, amikben Buddha képmásainak százai találhatók, amiket számtalan vallásos rajongó ajándékozott i. e. 588 óta, amikor ennek a dagobának az építése elkezdődött, bár azt állítják, hogy a helyszín más évszázadokkal korábban is szent volt. Emlékszem a csodálatosan művészi hatásra, ami egyik reggel, közvetlenül napkelte után jött létre. Olcott ezredes egy előadást tartott ezen a talapzaton, ő maga egy kis lépcsőzet tetején állt, a hallgatósága pedig a maguk sajátos módján ült a hatalmas kőtalapzaton. A burmaiak ünnepi öltözéke élénkebb színezésű, mint bármi más a világon, és ott ülve az ezredes lábainál, és körbenézve a hallgatóságán, az egészséget csak egy hatalmas mezőhöz tudom hasonlítani, ami tele van a legragyogóbb színű virágokkal. Valami olyasmi volt, mint amit az ember a vonatból lát Hollandiában abban az évszakban, amikor a nárciszok és a tulipánok virágoznak. Évekkel később magam is beszéltem ugyanezen a talapzaton, sőt még Pansil-t is szolgáltattam egy nagy tömegnek ott, és mindig ugyanaz a csodálatos benyomásom támad.

Házigazdánkkal és más burmai barátal folytatott sok hosszúbeszélgetés során, akik mind idősek és fontos emberek voltak a rangooni buddhista közösségben, az ezredes nagyon komolyan kételkedni kezdett, hogy bölcs és hasznos dolog-e a tervezett látogatás Theebaw királynál a fővárosában, Mandalay-ban, Felső-Burmában. Olcott ezredes elmondja az Old Diary Leaves-ben, hogy tanácsadóink az uralkodót rendkívül rossz jelleműnek írták le, sajnálkozva ismerték be, hogy egy züllött zsarnok, egy buja és kegyetlen szörnyeteg, és hogy a látogatásra való meghívásának indítéka csupán a kíváncsiság volt, hogy lásson egy fehér buddhistát, nem pedig a buddhista vallás iránti lelkesedése, amelynek az uralkodó maga annyira méltatlan képviselője volt. Azt is állították, hogy a király arrogáns és igazságtalan viselkedése bizonyos angol kereskedőkkel folytatott ügyleteiben szinte biztosan hamarosan háború kitöréséhez vezet, ami biztosan haszontalanná tesz minden kísérletet, hogy bevezessük a teozófiát a birodalmában. Így az ezredes úgy döntött, hogy lemondja a tervezett északi utazásunkat, és felcseréli azt egy körutazással Alsó-Burmán, Assam-on és Bengálon keresztül. Azonban még ezt a tervet sem engedte a sors megvalósulni abban az időben, mert sietősen visszahívtak bennünket azok a hírek, hogy Madame Blavatsky állapota ismét riasztóan visszaesett.

Két vallási vezető

Mielőtt rátérnék a visszautunkra, nem szabad elfelejtenem, hogy megemlítek még két nagyon érdekes beszélgetést. Az első a Tha-tha-na-baing-gal, vagyis Mandalay főapátjával, egyfajta burmai Canterbury érsekkel történt, aki ott tartózkodásunk alatt látogatott Rangoon-ba, és elég jó volt, hogy audencián fogadjon bennünket. Emlékszem, három órán keresztül kellett a legkényelmetlenebb és görcsös testtartásban ülnünk ezen egyházi méltóság iránti tiszteletből, miközben élénk megbeszélést folytatott Olcott ezredessel a buddhista tanítás különböző pontjairól. Természetesen, nem beszélt angolul, így minden mondatot fordítani kellett, és gyakran nehéz volt kölcsönös egyetértésre jutni. Azt hiszem azonban, hogy a különlegesen hozzáértő és némiképp szkeptikus idős úr végül is teljesen elégedett volt, hogy mi tényleg igazi buddhisták vagyunk!

A másik beszélgetés szintén egy vallási méltósággal történt, de egy nagyon eltérő típusú emberrel, a barátságos és kegyes római katolikus Bigandet püspökkel, Dél-Burma apostoli helytartójával. Hosszú szolgálati ideje alatt rendkívül érdeklődővé vált az ország vallása iránt, és egy nagyon értékes és rokonszenvező könyvet írt a témáról. A címe Gaudama legendája, amit két kötetben a Trubner's Oriental Series-ben adtak ki. Így biztosnak éreztük, hogy amikor meglátogatjuk, azt fogjuk találni, hogy sok közös pontunk van, és nem is csalódtunk. Jóindulatúan fogadott bennünket, gratulált Olcott ezredesnek a Buddhist Catechism-ához, és azt mondta, hogy nincs annál hasznosabb könyv Sakyamuni vallásáról. Határozottan biztosított bennünket, hogy nincs több kétsége a jó buddhista barátai és felebarátai üdvözlésével kapcsolatban, mint a sajátjával kapcsolatban, és rendkívül elismerően beszélt a becsületességükről, szívélyességükről és általános jó természetükről. Az ezredesre óriási benyomást tett, és mivel nem volt hozzászokva, hogy ilyen egyházi rangfokozatokkal foglalkozzon, állhatatosan „Főtisztelendő úrnak” szólította a megszokott „My Lord [a püspökök megszólítása]” helyett.

Visszautazásunk

Rangoon-ból a British India gőzösén, a Himaláján indultunk vissza, és rendkívül emlékezetes utazásban volt részünk. Kedvezőtlen asztrológiai csillagállás alatt kellett elindulnunk, mert minden nap, amint a Bengáli-öblön keltünk át tökéletes időjárásban, valami furcsa kis szerencsétlenség történt velünk. Volt néhány misszionárius a fedélzeten, és ahogyan közismert, a legtöbb ország hajósai vészmadárnak tartják őket, akik biztosan balszerencsét hoznak, és így mielőtt elértük Bimlipatam-ot, a matrózok már teljesen meg voltak rémülve, és szinte a zendülés szélén álltak.

Az első napon a motorok álltak le, de azokban az időkben sok gőzös vitt magával vitorlákat is, nekünk pedig kétárbocos vitorlázatunk volt, így jachtként vitorláztunk hosszú órákon át kb. 4 km/órás sebességgel, amíg végeztek a javítással. Másnap egy utas a hindu fedélzetről a tengerbe esett, és a hajónak meg kellett állnia, le kellett eresztenie egy csónakot, hogy megmentse, a hajónak pedig egy kört kellett megtennie, hogy felvegye a fedélzetre. Érdekes mozzanat volt, hogy az ezredes elmondta, hogy öt hónappal korábban Párizsban egy tisztánlító leírta neki ezt a jelenetet, azt mondva, hogy látja őt (az ezredest) egy gőzöson hajózni egy messzi tengeren, egy embert a vízbe esni, a hajót megállni és egy csónakot kidobni, és a gőzöst egy kört leírni. Mivel a gőzösök általában nem haladnak körpályán, hacsak lehorgonyozva körbe nem jár, így ez furcsa dologként meglepte az ezredest, és megjegyezte az esetet, kicsit azt várva, hogy a látomás bizonyítsa egy esemény megjövendölését, ami közel fél év múlva a világ másik oldalán fog megtörténni.

Az utas megmenekült, az eseménynek nem volt komoly következménye, de a személyzet elkezdett morgolódni, és az idegességük megbocsáthatóan kezdett erősödni, amikor ezt követően egy megmagyarázhatatlan tüzet fedeztek fel a csomagtérben. Ezt gyorsan eloltották, és csak kisebb kárt okozott, de a nyugtalanító érzés folytatódott, és azon a napon csúcspontot ért el, amikor egy himlőeset jelent meg a harmadosztályú utasok között! Talán éppen ekkor történt, hogy megpillantottuk az indiai partot másnap kora reggel, mielőtt idő maradt volna, hogy egy következő balszerencsés csapás érjen bennünket!

IX. fejezet Nyugtalanság Adyarban

Amikor megérkeztünk Adyarba, azt találtuk, hogy rendkívül zavaros állapotok uralkodnak. A Központ semmiképpen sem a nyugalom és béke mennyországa volt, aminek lennie kellett volna, hanem tele volt gyanakvással és izgatottsággal. A közgyűlés határozata ellenére a háznép még mindig megosztott volt abban a kérdésben, hogy Madame Blavatsky vádat emeljen-e misszionárius rágalmozói ellen becsületsértésért. Sokan voltak, akik azt tartották, hogy csak egy sikeres perrel lehetne valaha is rehabilitálni a világ szemében, és ő maga pedig erősen hajlott rá, hogy egyetértsen velük, míg másoknak az volt a véleménye, hogy egy ilyen folyamat csakis katasztrófában végződhetne.

A Központ európai része abban az időben nagyon elégedetlen volt azzal, ahogyan Olcott ezredes intézte a Társulat ügyeit, és szerették volna, ha átadja az irányítást egy olyan bizottságnak, amely – ha jól emlékszem – belőlük állt volna egy közreműködő indiai úrral. Nekem személy szerint ez gyalázatosan tisztességtelen javaslatnak tűnt, és visszautasítottam, hogy bármilyen szerepet vállaljak ennek megvitatásában, Olcott ezredes pedig elég természetes módon nem érezte, hogy átadhatná elnöki felelősségeit az elégedetlenkedőknek. Az ezredes távolléte alatt ezek az emberek megnyerték tervükhöz Madame Blavatsky vonakodó részleges hozzájárulását, amikor túlságosan beteg volt, hogy teljesen megértse javaslatuk szándékát. Kasszandra-szerű jóslatokkal ijesztgették őt a Társulat fenyegető szétbomlásáról és megsemmisüléséről, ha az ellenszerüket azonnal be nem vetik. Amint azonban meggyógyult, és Olcott ezredes elmagyarázta neki szerény kívánságuk teljes belső mivoltát, azonnal visszavonta húzódozva megadott hozzájárulását, és nyomatékosan elutasította az összeesküvést.

Madame Blavatsky elutazása

E különböző összejátszások állandó zaklatása mellett úgy látszott, Madame Blavatsky egyáltalán nem tudja visszanyerni az egészségét, és a gyötrődés, amit ez a folyamatos zaklatásláncolat okozott neki, akkora volt, hogy végül az orvosa egyenesen kijelentette, hogy a betegsége nagyon gyorsan végzetessé válik, hacsak teljesen ki nem menekül a jelenlegi környezetéből. Nagy nehézségek árán végül megkaptuk a beleegyezését egy átmeneti tartózkodáshoz Európában, és március végén tényleg elutazott a Tibre gőzhajóval Dr. Franz Hartmann, Miss Mary Flynn és az állítólagos

Babaji Darbhagiri Nath kíséretében. Damodar Keshub Mavalankar már február 23-án elutazott Adyar-ból, mielőtt mi visszatértünk Burmából, és most, hogy az európai klikk által tett kísérlet a hatalom megszerzésére kudarcot vallott, ők is gyorsan távoztak, a Központ és Adyar pedig hirtelen üresnek és elhagyottnak látszott.

Nem sokkal ez után Olcott ezredes elutazott gyakori körutazásai egyikére, előtte azonban felajánlott nekem két lehetséges munkát választásra. Vagy utazzak le Galle-ba, és felügyeljem az akkoriban megalapított ottani teozófiai iskolát, vagy maradjak a központban, és töltsöm be a Társulat titkárának a hivatalát. Az utóbbit választottam, elsősorban azért, mert ez lehetővé tette, hogy a mozgalom központjában maradjak, amiről tudtam, hogy a Mestereink gyakran megjelentek materializált formában.

Bár a titkártól elvárták, hogy végezze el a Teozófiai Hivatal és a könyves vállalkozás menedzserének feladatát is, a munka azokban a korai napokban meglehetősen csendes volt. Megtettem, ami tőlem telt, de attól tartok, nem értem el ragyogó sikert egyetlen ilyen területen sem, mert teljesen tapasztalatlan voltam az üzleti dolgokban, és nagyon kevés elképzelésem volt, melyik könyvek fognak jól fogyni, és melyek nem. Az elődöm ezen a poszton a már említett Damodar volt, és amíg én keveset tudtam az üzletről, azt hiszem, neki még kevesebbet kellett tudnia, mert mindent, ami kapcsolatban volt a feladattal, teljesen kaotikus állapotban találtam, megválaszolatlan, sőt kibontatlan levelek kupacait, amik a földön voltak felhalmozva. Azt hiszem, a tény az volt, hogy Damodar annyira magas síkokon élt, hogy valójában nem maradt ideje a fizikaira, és úgy vélem, hogy még erős ellenszenvvel is tekintett rá. Nagy lendülettel és fáradhatatlan szorgalommal írt könyveket és leveleket, a világi dolgok pedig, mint könyvrendelések kitöltése és előfizetések nyugtázása egyszerűen egyáltalán nem léptek be a világába. Az irodánk abban az időben a hosszú központi szoba volt egy hosszú verandával, ami a folyóra nézett, szemben az emelvényel és arccal az alapítók szobáira. Ezt most egyfajta olvasószobának használjuk, hozzácsatolva a könyvtárhoz.

A Mesterek materializálódnak

Az imént említettem a Mestereink esetenkénti materializálódását azokban a napokban. Emlekeztetnem kell, hogy abban az időben közülünk senki – Madame Blavatsky kivételével (és bizonyos mértékig Damodar-éval) – nem fejlesztette még ki az asztrális látását, miközben éber állapotban volt fizikai testében. Senki más nem is tudott közléseket lehozni a magasabb síkokról kellő bizonyossággal. Így amikor a Mestereink szerettek volna bármit is kifejezetten nekünk átadni, azt vagy Madame Blavatsky-n keresztül kellett közölniük, le kellett írniuk egy levélben, ami jelenésen keresztül jutott el a címzetthez, vagy meg kellett mutatniuk magukat materializált formában, és szóban kellett elmondaniuk.

Ilyen materializált forma volt az, amelyben először megpillantottam mindkét Mesterünket, akik a legközelebbi kapcsolatban álltak a Teozófiai Társulattal. Az én saját Mesteremmel, akit most Kuthumi Mesternek ismerünk, először (a fizikai síkon) az akkor Madame Blavatsky által elfoglalt elnöki szobánk ajtaja előtti négyzet alakú magasított területen találkoztam. Az azóta elvégzett hozzáépítések annyira megváltoztatták annak a területnek a megjelenését, hogy most már nem könnyű pontosan követni a régi épület vonalait, de abban az időben volt egyfajta mellvéd, amikor a ház első része mentén húzódott, az említett emelvény szélénél, és véletlenül éppen abba az irányba néztem, amikor a Mester materializálódott, ahogyan átlépett a mellvéden, mintha előzőleg a levegőben lebeggett volna.

Természetesen odarohantam, és leborultam Előtte, de felemelt egy kedves mosollyal, azt mondva, hogy bár a tisztelet ilyen kimutatása megszokott dolog az indiai emberek között, nem várja ezt el az európai rajongóitól, és úgy gondolja, hogy talán kevesebb lehetőség lesz bármilyen kényszeredettség érezni, ha minden nemzet az üdvözlés saját módszereire korlátozza magát.

Először, amikor abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy láthattam Morya Mestert, azon alkalmak egyike volt, amire már utaltam, amikor meglátogatta Madame Blavatsky-t, és ellátta őt friss erővel, hogy elbírja fáradságos munkájának súlyát.

Akik ismerősek az elnöki szobák elrendezésével, ahogyan azok 1885-ben voltak, megértik, mire gondolok, amikor azt mondom, hogy hárman – egy európai hölgy, egy kiváló indiai testvér és magam – ültünk az előszobában, amiből Madame Blavatsky hálósobája nyílt jobbra. (A négyzetes szoba, amit jelenlegi elnökünk elfoglal, akkor még nem épült meg.) A hölgy egy vánkoson ült a bejárati ajtótól jobbra, nekitámaszkodva a korlátnak, ami a lenti fürdőszobába vezető lépcsőt védi. Az indiai testvér és én a földön ültünk a kis előszoba ellentétes sarkában, a hátunkkal egy szófa szélének támaszkodva, ami pontosan a Madame Blavatsky hálózába nyíló ajtótól jobbra állt.

Egy csodás változás

Maga az alapítónk benn, az ágyban feküdt, rendkívül gyenge állapotban, de éppen ezt megelőzően aludt el, és így az őt ápoló hölgy azt gondolta, biztonságos néhány pillanatnyi pihenőt tartani, és kijött, hogy leüljön közénk. Könnybe lábadt szemmel számolt be a Madame rendkívüli gyengeségéről, amikor hirtelen félbeszakította magát, és ezt mondta: „Ki lehet az?”, mert mindannyian határozott, gyors lépéseket hallottunk közeledni onnan, ami akkor a nyitott tetőzet volt a hálósobán túl. A lépések lejöttek arról a magasabb szintről, és gyorsan elhaladtak az ablak előtt, amivel szemben ültünk, majd Morya Mester lépett be a szobába. A hölgy azonban nem látta, mert amint Ő belépett, a meglepett tekintete eltűnt az arcáról, és visszahanyatlott a vánkosára, mintha aludna. Az indiai és én felugrottunk és leborultunk előtte, de Morya Mester gyorsan elment mellettünk egy fényes mosollyal, és kezével áldóan intett Madame Blavatsky hálósobájára felé.

Hallottunk egy kiáltást HPB-től, néhány szót a Mester hangján, majd valamilyen választ HPB-től, és néhány perc múlva a Mester kijött ugyanazokkal a gyors léptekkel, még egyszer fogadta mosolyogva az üdvözlésünket, és eltávozott ugyanazon az úton, ahol jött. Csak az után, hogy elhagyta a szobát, pattant fel a hölgy a zugából egy kiáltással:

„Óh, ki volt ez?”

Mielőtt lett volna időnk megbeszélni a kérdést, a figyelmünket elvonta az, hogy Madame Blavatsky hívni kezdte az ápolónőt, meglepően hangos és határozott hangon:

„Hol van a ruhám? Fel akarok öltözni.”

A nővér kétségbeesetten nézett ránk (mert az orvos a legteljesebb pihenést írta elő), de Madame Blavatsky nagyon olyan volt, mint „Akinek engedelmeskedni kell”, és természetesen ennek megfelelően fel is öltözött, és amikor előjött, a régi énjének megfelelően nézett ki. A Mestere megkérdezte, hogy szeretne-e meghalni akkor – nagyon közel volt, hogy távozzon, és szörnyű szenvedései voltak –, vagy inkább megtartaná a fizikai testét még néhány évig azért, hogy megírja a Titkos Tanítás hatalmas könyvét. A maradást választotta. Nem hiszem, hogy túloznék, amikor azt mondom, hogy attól kezdve alig volt egy fájdalomtól mentes órája, de nagyszerűen legyűrte azt. Megírta a könyvet, és az emlékműként fennmarad, ami korszakokon keresztül végig állni fog. Azt hiszem, őt soha nem fogják elfelejteni, amíg az és a többi könyve megmarad, és beszélni fognak azokról és róla.

Magányos élet

Említettem, hogy amikor Olcott ezredes elindult a körútjára, Adyar üresen maradt, és sajnos a pénztár is ugyanebben az állapotban volt, így az a pár ember, aki maradt, olyan utasítást kapott, hogy a legszigorúbban ügyeljen a takarékosagra. Cooper-Oakley úr és én voltunk hosszú ideig az egyedüli európaiak, és mivel ő a tetőtérben levő egyik távolabbi szobában lakott (amit később Dr. English foglalt el), én pedig a keleti nyolcszögű szobában, szinte soha nem láttam, eltekintve egy gyors reggeli üdvözlő látogatástól minden nap. Szinte aszkétai életet éltünk, gyakorlatilag nem voltak szolgálók, kivéve a két kertészt és Manikam-ot, a kifutófiút. Nem vagyok biztos abban, Oakley úrnak hogyan sikerült a háztartását vezetnie, ami engem illet, minden nap, amikor felébredtem, fel tettem egy nagy adag zúzott búzát egy dupla aljú serpenyőben, így biztosítva, hogy ne tudjon meg-

égni. Utána nagyjából fél órát úsztam az Adyar folyóban (akkoriban tisztább volt), amikor pedig visszatértem, a búzám már jól megfőtt. Utána az említett kifutófiú odavezetett egy tehenet a verandához, és ott a helyszínen telefejte az edényemet, és hozott egy fürt banánt a birtokról, ha éppen ott volt. Ez után megettem a búza felé, a másik felét meghagyva a második étkezésre, ami délután négy óra körül volt, vagy amikor a tehen ismét jött, akkor felmelegítettem a búzát néhány percig, és fényes vacsorát kaptam belőle. Az adyari költségvetés valószínűleg egyszerűbb volt abban az időszakban, mint azóta bármikor!

Váratlan fejlődés

Meg kell érteni, hogy, hogy azokban a napokban semmilyen tisztánlátó képességem nem volt, és soha nem is tekintettem magamra még csak érzékelőként sem. Emlékszem, az volt a meggyőződésem, hogy az embernek valamennyi pszichikus képességgel és érzékeny testtel kell születnie ahhoz, hogy ezen a területen valamilyen fejlődést érjen el. Így soha nem gondoltam, hogy ilyen fajta fejlődés lehetséges lenne a számomra ebben a testet öltésében, de volt némi reményem, hogy ha dolgozom és tanulok ebben az életben, akkor a következőben olyan testekkel születek meg, amik megfelelőbbek ilyen irányú előrehaladásra.

Egy napon azonban, amikor Kuthumi Mester megtisztelt egy látogatással, megkérdezte, próbáltam-e valaha is egy bizonyos típusú meditációt, ami kundalininek nevezett rejtélyes erő fejlődésével kapcsolatos. Természetesen hallottam erről az erőről, de nagyon keveset tudtam róla, és mindenestre azt feltételeztem, hogy végképp nem való nyugati embereknek. Ő azonban azt javasolta, hogy tegyek némi erőfeszítést bizonyos területeken, amikről megígértette velem, hogy senki másnak nem beszélek, kivéve az ő közvetlen felhatalmazottját, és azt mondta, személyesen Ő fogja felügyelni ezeket az erőfeszítéseket, hogy lássa, nem kerülök veszélybe.

Természetesen értettem a szóból, és folyamatosan dolgoztam, és azt hiszem, mondhatom, hogy erőteljesen, különösen azon a speciális meditációfajtán, minden nap. El kell ismernem, nagyon nehéz munka volt, és néha határozottan fájdalmas, de természetesen rendületlenül kitartottam, és egy bizonyos idő után elkezdtem olyan eredményeket elérni, amiket tőlem reméltek. Bizonyos csoportnákat meg kellett nyitni, és bizonyos falakat le kellett bontani, azt mondták, hogy negyven nap jó becslésnek számít szükséges időtartamként, ha az erőfeszítések tényleg erősek és kitartóak. Negyvenkét napot dolgoztam rajta, és nekem úgy tűnt, közel vagyok a végső győzelemhez, amikor maga a Mester lépett közbe, és hajtotta végre az áttörés utolsó aktusát, amivel befejezte a folyamatot, és lehetővé tette a számomra, hogy ettől kezdve úgy használjam az asztrális látásomat, hogy közben teljes tudatomnál vagyok a fizikai testemben. Ez egyenértékű azzal, ha azt mondom, hogy az asztrális tudat és a memória folytonossá vált, függetlenül attól, hogy a fizikai test ébren-e, vagy éppen alszik. Megértették velem, hogy a saját erőfeszítéseim is lehetővé tették volna az áttörést 24 óra múlva, de a Mester azért lépett közbe, mert azonnal fel akart engem használni egy bizonyos munkára.

Pszichikus képzés

Egy pillanatra sem szabad azonban feltételezni, hogy ennek a sajátos képességnek az elérése az okkult képzés végét jelentette. Éppen ellenkezőleg, csupán a legkeményebb munka éve kezdetének bizonyult, amit valaha is megtapasztaltam. Meg kell érteni, hogy a folyóra néző nyolcszögű szobában éltem ott, és sok hosszú órát töltöttem el minden nap egyedül, gyakorlatilag minden megzavarás ellen biztosítva, kivéve az étkezési időket, amint már említettem. Több Mester volt olyan jóindulatú, hogy meglátogatott ebben az időszakban, és különböző útmutatásokat adtak, de Djwal Kul Mester volt az, akitől a legtöbb szükséges tanítást kaptam. Lehetséges, hogy azért hajlott erre a kedvességre, mert közeli kapcsolatban álltam vele az előző életemben, amikor az irányítása alatt tanultam a pythagoreus iskolában, amit Athénban alapított, és még az a megtiszteltetés is ért, hogy

én vezethetem a halála után. Nem tudom, hogyan köszönhetem meg neki azt az óriási mennyiségű törődést és fáradozást, amit a pszichikai képzésemre fordított. Türelmesen, újra és újra előlről létrehozott egy élénk gondolatformát, és megkérdezte: „Most mit látsz?” Amikor pedig leírtam azt legjobb tudásom szerint, jött újra és újra a megjegyzés: „Nem, nem helyesen látsz, nem látsz mindent. Áss mélyebbre magadban, használd a mentális látásodat is, nyomulj egy kicsit tovább, egy kicsit magasabbra.”

Ezt a folyamatot gyakran sokszor meg kellett ismételni, mielőtt a mentorom elégedett lett. A tanulót mindenféle módon és minden elképzelhető körülmény között le kellett ellenőrizni, valójában az oktatás vége felé játékos természetszellemeket hívott be, és rendelte el nekik, hogy minden lehetséges módon próbálják meg összezavarni és félrevezetni a látót. Nem kérdés, hogy ez nehéz munka, és az erőfeszítés, amit bele kell tenni, úgy feltételezem, hogy nagyjából akkora, amennyit egy emberi lény biztonságosan el tud viselni. Az elért eredmény azonban biztosan jóval nagyobb, mint amennyi fáradságot igényel, mert közvetlenül elvezet az alsó én és a felső Én egyesüléséhez, és a tudás olyan teljes bizonyosságát hozza létre, ami a tapasztaláson alapul, és amit semmilyen jövőbeli esemény sem tud soha megingatni.

A fizikai síkon nagy tudósunk, Swami T. Subba Rao gyakran megtisztelt azzal, hogy átkocsizott a központba, hogy részt vegyen a tanításban és ellenőrzésben, és úgy érzem, soha nem lehetek elég hálás mindezért a segítségért ennek a két nagyszerű embernek, amit nyújtottak nekem életem e kritikus állomásán. Amikor egyszer így megnyílik az út, nincs vége a felfedezési lehetőségeknek, és úgy gondolom, minden túlzás nélkül elmondhatom, hogy az azóta eltelt 45 évben nem volt olyan nap, amelyen ne tanultam volna valami újat. A beavatott jogája – ahogyan minden más joga is – állandó felfelé törekedésből áll a Istenséggel való egyesülés felé, állandóan magasabb és magasabb szinten. Az embernek folyamatosan saját magának kell a tudatát átdolgoznia a buddhikus világ egyik alsíkjáról a másikra, majd a nirvánai világon keresztül, de még azon is túl, számtalan másfajta világ van még, amit le kell győzni, mert a Végtelen hatalma, bölcsessége és szeretete olyan, mint egy hatalmas drágakőbánya, amelybe az ember bele tudja ásni magát egyre mélyebbre anélkül, hogy kimerülne. Vagy mondjuk inkább úgy, hogy ezek egy partnér nélküli óceánt képeznek, amibe a mi harmatcseppünk belehull, és nem veszik el benne, hanem inkább úgy érezzük, hogy az egész óceán magába oldotta azt.

Így élek én – most már
Nem én, hanem Ő,
Minden hatalmával és szeretetével
Él ezután bennem.

Itt most be kell fejeznem ezt az életrajzi töredéket, mert ez a „Hogyan jutott hozzám a teozófia” – először nagy alapítónkon, Madame Blavatsky-n keresztül a fizikai síkon, majd teljesebben és magasabb szinteken a Nagy Fehér Testvériség más tagjain keresztül, amelynek ő mutatott be engem. Találja meg minden testvérem a teozófiában a békét és boldogságot, amit én megtaláltam!

Béke legyen minden teremtménnyel!